

Največji sloven-
ski tednik v
Zedinjenih
državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV
uredništva in
upravnništva:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian Weekly in
the United States
of America.

Issued every
Wednesday

OFFICE:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 42. Štev. 42.

Chicago, Ill., 27. oktobra (October) 1915

Leto 1. Volume 1.

Pozdravljeni, č. g. F. S. Azbe!

V imenu vseh bratov in sester, združenih pod zastavo naše mile K. S. K. J. si jaz, kot predsednik te organizacije štejem v prijetno dolžnost, da Vam zakličem pri Vašem nastopu kot župnik slovenske cerkve v Waukeganu: "Srčno pozdravljeni!"

Vzrok za ta moj javni pozdrav je tale:

Vse nas, — člane in članice K. S. K. J. — je srce bolelo, ko smo slišali ali čutili o žalostnih posledicah, ki jih je rodila zadnja čas nesloga med rojaki v nekdanji tako cvetoči in napredni slovenski naselbini v Waukeganu. Trpela je fara, trpela so naša društva, trpel in prestal je marsikdo izmed Vas veliko.

Dolžnost me je kot predsednika K. S. K. J. poklicala, da bi Vam po svojih skromnih močeh pomagal do medsebojnega sporazumevanja, do ljubelega miru in do stare bratске sloge, vsled katere ste bili poznamani po celi Ameriki.

Česar jaz nisem mogel doseči, česar drugi z istotako dobrim namenom niso mogli doseči, to pričakujem od Vas, dragi sobrat, — čisti gospod novi župnik, F. S. Azbe. Na Vas stavim vse svoje zaupanje, ker sem Vas spoznal iz našega sv. misijona, ki ste ga imeli z velikim uspehom letos v cerkvi sv. Štefana tukaj v Chicagu, kjer smo imeli vsi priliko videti in občudovati Vašo veliko gorečnost za sveto katoliško stvar.

In ker je naša K. S. K. J. po svojih načelih in postavah katoliška, zato sem tudi prepričan, da boste Vi zanesli ljubi mir Kristusu v vsa Vaša društva K. S. K. J. v Waukeganu, Ill.

Ob enem pa iz srca želim, da bi zbrali pod okrilje cerkve matere Božje v Waukeganu tudi vse druge naše rojake, čeprav ne spadajo h K. S. K. J.

Zato, želeč Vam najboljšega uspeha pri Vašem težavnem poslu, Vam kličem: Bog naj blagoslovi Vaš trud — in še enkrat: Srčno pozdravljeni Vi novi župnik v slovenski naselbini v Waukeganu!

Paul Schneller,
Predsednik K. S. K. J.

Ameriške vesti.

Peklenski načrti Nemcev.
New York, N. Y. 25. oktobra. — Že večkrat je bilo čitati, da se namerava Nemčija hudo masčevati nad Zedinjenimi državami, ker pošiljajo te municije samo zaveznikom v Evropo. Te grožnje bi se pa bile kmalu uresničile, če bi naša vlada pravočasno ne prestrigla teh peklenskih načrtov Nemcev po njenih agentih.

Šele včeraj se je posrečilo zveznim detektivom aretirati v Grantwoodu, N. J. dva nemška ogleduha, Robert Faya in Walter Scholza, katere sta po naročilu nemške vlade nameravala pognati v zrak vse večje ameriške municijske tovarne, razna pristanišča in več prekmorskih parnikov. V Grantwoodu blizu New Yorka sta imela ta dva lopova celo izdelovalnico za peklenjske stroje, bombe, itd. Po skrbnej preiskavi je policija pri njih zaplenila 25 lb. trinitrata (toloula) kar bi zadostovalo za razstrelbo celotnega otoka Manhattan; dalje 25 večjih kosov dinamita, več min za potop oceanskih parnikov, 200 bombnih cilindrov, en motorni čoln, en avtomobil, 400 močnih patron, 2 avtomatične puške, 1 dolg nož in obrisi mesta New York.

Ogleduh Fay je sam priznal, da ga je poslala nemška vlada semkaj v Ameriko še letos meseca aprila. Dala mu je na roko \$2000. — za stroške in drugo. Tukaj si je najel še pomagača Nemea Walter Scholtza. Fay je služil početkoma vojne kot nemški častnik in je bil odlikovan za svojo veliko hrabrost v vojni s Francozi z redom železnega križa.

Vsled tega senzacionalnega odkritja vlada med tukajšnjim ljudstvom veliko razburjenje. Vsi listi obsojajo hudobne načrte nemške vlade po svojih sem odposlanih ogleduhih. Tajna policija skuša spraviti sedaj pod ključ še druge zaveznike in pristaše teh dveh nemških lopovov. Ta zadeva pride vsekakor tudi predsedniku Wilsonu v roke, ki bo ukrenil potrebne korake, da se ta nemška ogleduha eksemplarično kaznuje.

23 deklic zgorelo.

Pittsburgh, Pa. 25. oktobra. Danes popoldne je nastal ogenj v tukajšnji tovarni popirnatih škotelj, last Union Paper Box Co. na North Side velik požar, ki je poslopije mahoma zajel v plamena. V tej tovarni je delalo 30 žensk, večinoma dekleta; od teh je poskakalo na cesto z gorečega poslopija 7 deklet, 23 se jih pa še pogreša, ker so gotovo vse našle smrt v ognju.

Nesreča z avtomobilom.

Mount Clemens, Mich. 24. oktobra. Na Fraser križišču, 5 milj oddaljeno od tukaj se je pripetila danes popoldne velika nesreča. V nekem avtomobilu se je peljala družina Mrs Rachel Stoldt, sestojela iz 7 oseb. Ker je na navedenem železniškem križišču zadel v avtomobil potniški vlak Grand Trunk železnice, je bilo vseh 7 oseb na mestu usmrtenih: mati, Mrs Stoldt, njena 47 letna sestra ter 5 hčerk v starosti od 6 — 17 let.

Umorjena učiteljica.

Dodge City, Kans. 24. oktobra. Včeraj so našli med naselbino Santante in Moscow na nekem zemljišču 24 letno učiteljico Miss Nellie Byers zadavljeno. Na njenem telesu se je spoznalo, da jo je nepoznan zlobneč najprej kriminalno napadel, potem pa umoril. Sedaj išče morilec v bližnji okolici 100 mož oborožena množica ljudi. Dasiravno imajo na razpolago krvne pse, ni mogoče priti storilecu na sled.

Lincolnov spomenik v Springfieldu.

Springfield, Ill. 25. oktobra. — Ker se namerava postaviti pred tukajšnjim državnim kapitolom krasen spomenik pok. predsednika in ljubljence države Ill. Abe Lincolnu, se je to delo izročilo znanemu kiparju Andrew O'Connorju iz Worcestera, Mass. Spomenik bo veljal \$50.000.

Razstrelba v predilnici.

Houston, Texas. 24. oktobra. V veliki predilnici v Lovelady je včeraj razpočil parni kotel, kar je povzročilo smrt 3 delavcem, pet oseb je bilo pa vsled te eksplozije nevarno ranjenih. Ker je nastal vsled te nesreče tudi požar, je dotična predilnica do tal pogorela.

Dobra pljuča.

Berkely, Cal. 25. oktobra. Warren D. Homer, slušatelj državne univerze v Cal. je pred zbranimi profesorji danes dokazal kako dolgo časa se zamore zdržati dihanje, ali sapo. Ko je neki zdravnik delal pri njem to poskušnjo, je Homer vzdržal 10 minut in 10 sekund brez dihanja.

Desetletnica župnikovanja Rev. A. Sojarja

17 let že poteka, odkar se je ustanovilo v našem mestu faro cerkve sv. Štefana, ki se sme po vsej pravici nazivati prva in edina slovenska cerkvena občina v kakem večmilijonskem mestu na celnem svetu. Slovenske cerkve nimajo ne v New Yorku, ne v Londonu, ne na Dunaju itd.

Da je bila ustanovitev slovenske cerkve že pred leti potrebna, nam dokazuje dejstvo, ker ta fara vedno bolj in bolj napreduje ter raste. Občina faranov, ali vernikov se tako množi, da bo treba misliti sčasoma še na enega duhovnega pomočnika.

To faro so oskrbovali dosedaj že sledeči gg. duhovniki: č. g. John Plevnik, č. g. John Kranjec, č. g. Al. Krašovec in č. g. Anton Sojar, ki se že 10 let trudi z vso gorečnostjo za dušni blagor chikaških

rojakov in rojakinj. Vsekakor moramo priznati, da je pastirovanje v 2 1/2 milijonskem mestu naporno, ker so farani raztreseni po mestu na vseh straneh; a dobra volja, vstrajnost, zaupanje v Boga in skrb za dušni blagor faranov je premagala tudi pri našem sedanjem župniku, Rev. A. Sojarju vse zapreke in težave. —

Dobro leto dni po svojem posvečenju je prišel semkaj na to faro dne 1. novembra l. 1905; torej bode preteklo letos dne 1. novembra ravno 10 let njegovega pastirovanja med nami.

Tem povodom kličemo Rev. A. Sojarju, vrlému župniku, dobremu članu K. S. K. J. in marljivemu sotrudniku našega lista: "Ad multos annos!" — Dal Bog, da bi obhajal čil, zdrav in zadovoljen na tej fari še več desetletnic pastirovanja!

Obsojeni tihotapci.

Fort Smith, Ark. 25. oktobra. John L. Casper iz Kansas City, Kans., ki je veljal za vodjo večje družbe tihotapev z žganjem je bil od zvezine porote obsojen na 9 let težke ječe in v plačilo kazni \$33.000. Njegovih 6 pajdašev je dobilo od 6 mesecev do 2 let ječe. Navedenci so kuhali v nekem gorovu skrivoma žganje, ter isto razpečevali brez postavnega dovoljenja.

Bryan v smrtni nevarnosti.

Toledo, Ohio. 24. oktobra. Bivšega državnega tajnika W. J. Bryana bi bil kmalu včeraj na tukajšnji postaji povozil tovarni vlak ko je Bryan hitel čez progo. K sreči se je umaknil samo za pol koraka še pravočasno pred veliko lokomotivo tovarnega vlaka.

Končana stavka.

Shenectady, N. Y. 25. oktobra. 13.000 uslužbencev General Electric Co. se je danes vrnilo zopet na delo. Delavci te tovarne so stavkali že od 3. t. m. ker jim ni hotela družba dovoliti 8 urnega dnevnega dela. Žal, da delavstvo tudi sedaj ni doseglo svojih zahtev, pač so se na dne 24. t. m. pobotali z lastniki tovarne v popolno zadovoljnost glede drugih delavskih razmer.

Čudna pošiljatev.

West Palm Beach, Fla. 25. oktobra. Pepel nedavno tu umrlega Japonca A. Minonuja so poslali danes po paketni pošti v Ehimo na Japonskem, kjer je bil pokojni Minonuja rojen. Ostanke pokojnika so djali v posebno izdelano kovinsko škatljo, ter isto dobro zapečatili, da vsebini mokrta in zrak ne bosta škodovala. Poština do cilja je znašala okoli \$3. —

Verska svoboda v Peru.

Lima, Peru. 25. oktobra. Dne 23. t. m. se je vršilo v tukajšnji državni zbornici glasovanje glede verske svobode v tej republiki.

Nova predloga za ločitev cerkve od države je bila sprejeta z 69 proti 12 glasovi.

Delo v premogovnikih W. Va.

Te dni se je vrnil v Chicago iz svojega obiska po državi W. Va. predstojnik državnega rudarskega departamenta Earl Henry. Navedenec zatrjuje, da je po raznih premogovnikih na severni strani W. Va. toliko dela, da primanjkuje ondi rudarjev. Razne družbe imajo za zimo toliko naročil, da jih sploh ne morejo izvrševati.

Rusija naroča ameriški les.

Little Rock, Ark. 25. oktobra. Iz države Arkansas se bode poslalo v nekaj mesecih 300.000.000 čevljev rdečega obdelanega hrastovega lesa za državno železnico na Ruskem, katero gradijo sedaj med Rigo in Moskvo. Ta les se bode potrebovalo za podstavke pri železniških tračnicah. To naročilo bode znašalo okoli \$2.500.000. Tudi Italija je naročila zadnje dni tukaj 65.000.000 čevljev raznovrstnega lesa, vsled tega je upati, da se bode delalo v tukajšnjih gozdvih in šumah celo zimo.

Predpotopna žival.

V ameriški Naravno historični muzej v New Yorku so dovedli te dni okostje posebne vrste predpotopne živali "tyrannosaurus" po imenu. To, še dobro ohranjeno okostje so izkopali iz neke reke v Montani. Dolgo je 47 čevljev in 18 1/2 čevljev visoko. Ta žival, ki je po zatrdilu večakov živila tukaj pred 3.000.000 leti je podobna velikanskemu kuščarju in zmaju.

Inozemske vesti.

Boji na Srbskem.

London, Anglija. 24. oktobra. — Tekom zadnjih 24 ur se je vršila med Srbi in Bolgari prva huda bitka na južnem Srbskem. Šlo je včeraj za ondotno najbolj važno srbsko postojanko, za mesto Uškup, katero so konečno Bolgari tudi uspešno zavzeli. Srbi so nekaj časa ta napad hrabro odbijali, zatem so se pa le morali udati vsled veliki premoči Bolgarov. Zavzetje tega mesta je zaključilo šele bajonetno klanje med Srbi in Bolgari. Izgube so torej na obeh straneh velike. Srbski glavni vojni urad naznanja zaeno danes, da so Bolgari tudi že nekaj dni preje zavzeli mesto Kumanovo in Veleš v neposredni bližini Uškupa. Vsa ta tri mesta ležijo ob glavni železniški progi med Solunom in Nišem, torej je dovoz provijanta in municije srbski armadi v okolici Belgrada popolnoma ustavljen. Ker so zavzeli dosedaj Bolgari 65 milij srbskega ozemlja na jugu tvorijo to že polovico tega teritorija, da dosepejo lahko do skrajne zapadne meje ob Albaniji in Črni gori. Srbi so se sedaj utaborili in utrčili svoje postojanke na levem bregu reke Vardar visoko v gorovju, odkoder nameravajo ustaviati pot sovražniku.

Bolgari so dalje zajeli levo obrežje ob reki Timok med Knjaževcem in Zajčarjem. Bolgari operirajo sedaj na zelo dolgi fronti in sicer severno od Radujevaca do Rabrovaca, ki je že na južni meji ob Macedoniji. Ko je padlo srbsko mesto Vranja Bolgarom v roke, so dobili ti v tem mestu zelo veliko vojnega plena; med tem je bilo tudi za 500.000 frankov vrednosti zdravniških potrebščin in ambulančnih bolnišnic. Bolgari so si dosedaj podjarmili že sledeča srbska mesta in kraje: Negotin, Zajčar, Aleksinac, Pirot, Bela Palanka, Leskovac, Karatova, Kumanova, Uskup, Veleš, Ištib, Rodovce in Rabrovac.

Avstrijske-nemške čete se pomikajo sedaj že dalje proti Petrovacu in Ranovac ob reki Moravi ter glavni železniški črti do Niša. Pri Nišu bodo pa sedaj že lahko nadaljevale te čete svoje pot preko Bolgarije naprej do Carigrada. Precej močna armada centralnih zaveznikov se zbira tudi pri Orsovi ob Donavi odkoder namerava udreti na skrajno istočno srbsko obmejno ozemlje. Nemci in Avstrijci so dosedaj zavzeli že sledeča važna srbska mesta: Belgrad, Šabac, Obrenovac, Semendrija, Kalja, Šalevac in Posarevac.

Čudni načrti Srbov.

Genoa, Italija. 25. oktobra. — Kakor se je izvedelo od vladinih zastopnikov Rusije, Srbije, Italije in Francije, nameravajo te vojne sile spraviti celo srbsko armado v Italijo v slučaju da bi Srbija zgubila vso komunikacijo z Grško.

Nekaj srbskega vojaštva naj bi se poslalo tudi na francosko fronto.

Da bi se zamogel ta načrt izvršiti ima laška vlada, že pripravljenih 80 večjih prevoznih parnikov, koje odpošlje lahko vsak trenotek v Solun, kjer bi se imelo izvršiti ukrepanje srbskih čet.

Srbi pričakujejo pomoči.

Solun, Grška. 25. oktobra. — Kakor se da sklepati po velikanski množini vojnega materijala ki prihaja semkaj dan za dnem, nameravajo poslati savezni ki Srbom na pomoč 500.000 vojakov. Te dni se je izkrcalo tukaj 60.000 francoskih in 40.000 angleških vojakov.

Ker pa še ni računati, da bode zamogle te pomožne čete dospeti pravočasno na svoje mesto, je smatrati položaj Srbov jako kritičnim. Za sedaj jih zamore rešiti edino Grška, če bi se tudi te precej pridružila in pomagala srbski armadi.

Ruska pomoč Srbom.

London, Anglija. 25. oktobra. — Neki rumunski dopisnik poroča semkaj, da bode poslala Rusija šele tekom 14 dni svojo številno armado Srbom na pomoč. Ruski general Visnoiko, ki je zaeno adjutant carja Nikolaja se je podal te dni na srbsko fronto.

Hud boj pri Dedegaču.

Atene, Grška. 25. oktobra. — Pri Dedegaču se je vršil zadnje dni hud boj med Bolgari in zavezniki. Slednji so z morja obstreljevali to mesto, ki je zelo poškodovano. Železniško postajo in več vojaških barak so sovražne bombe docela uničile. Število ubitih Bolgarov znaša okoli 2000.

Boji na Goriškem.

Dunaj, Avstrija. 25. oktobra. — Dasiravno zatrjujejo italijanski listi o velikih uspehih italijanske armade v soški dolini pred Gorico, se mora to vest odločno zaničavati. Italijani zatrjujejo, da se jim je Gorica že udala, kar pa ni resnica. Pač se je vršil včeraj ob Soči hud boj za posest tega me-

sta, a naša hrabra artilerija in pehota je sovražne napade odbila kakor običajno. Italijani so imeli pri tem velikanske izgube. Italijani se najbolj prizadevajo, da bi zavzeli naše pozicije ob Boveu, Tolminu, Mrzlem vrhu in pri Sv. Luciji. Tukaj se je naš pešpolk št. 53 in 86 junaško izkazal, ker je pognal sovražnika nazaj.

Boji na severnem bojišču.

Dunaj, Avstrija. 25. oktobra. — (Uradno poročilo). Na severnem bojišču so se vršili zadnje dni tudi hudi spopadi med Rusi in našimi četami. Pri Novem Aleksinijecu se je našim posrečilo zavzeti važne gorske točke nedaleč od mesta Lopasno. Tudi pri Cartorisku se pomika naša armada uspešno dalje. Pri Kimarovem se je moral sovražnik umakniti daleč nazaj; drugače je položaj na severnem bojišču neizpremenjen.

Angleži potopili nemško križarko.

Petrograd, Rusija. 26. oktobra. — Tukaj se uradno naznanja, da so zadnje dni potopili Angleži v baltičkem morju pri Libavi nemško križarko "Prinz Adalbert." Ta križarka je bila zgrajena l. 1901, dolga je 394 m. in je veljala 3 in pol milijonov dol. Posadka, ki je štela 557 mož se je s križarko vred potopila.

Uspehi Rusov.

Petrograd, Rusija. 25. oktobra. — V okolici mesta Baranovič je naša armada včeraj zavzela več nemških postojank ker je zavzela sledeče naselbine: Ekimovič, Odkopčičina, Noviki in Nagornija. Samo tekom enega dneva je padlo v naše roke 85 nemških častnikov in 3552 mož. Zaplenili smo sovražniku tudi veliko količino municije, ter številno strelnih pušk in topov.

Zaplemba zemljišč na Poljskem.

London, Anglija. 26. oktobra. — Ker namerava nemška vlada zapleniti vsa zemljišča in privatno lastnino na pridoljubljenem Poljskem dotičnikom, ki se nočejo povrniti zopet nazaj na svoja domovja, se je Rusija odločila postopati na enak način z Nemci, ki bivajo na Ruskem. Zaplenjena zemljišča se bode prodalo na javni dražbi, denar pa poslali bednim stanovnikom na Poljsko.

Izjavljena prošnja sv. očeta.

Rim, Italija. 26. oktobra. — Sv. oče je dobil te dni od belgijskega kralja Alberta pismeni odgovor, da se neče Belgija nikakor spuščati v kaka mirovna pogajanja, ker ce nahaja ta država še vedno v suženstvu pod Nemci. Sv. oče je radi tega nepopolnega odgovora zelo potr, ker je pred kratkem opetovano skušal doseči premirje med vojujočimi se silami.

Dr. Dumba odlikovan.

Berlin, Nemčija. 25. oktobra. — Bivši avstrijski poslanec v Zedinjenih državah Dr. Konstantin Dumba je dospel včeraj s svojo ženo na svojem povratku semkaj. Kakor se čuje iz zanesljivega vira ga je povodom tega senzacionalnega odpoklica avstrijski cesar povzdignil v plemski stan.

Afera koburškega princa.

Rim, Italija. 26. oktobra. — Semkaj se poroča iz privatnih virov da je imel koburški princ Leopold ljubavno razmerje s hčerko nekega policijskega uradnika na Dunaju. Slednja ga je vsled zavrnjene ljubezni polila po obrazu z neko kislino in je tudi streljajala nanj, zatem si je pa končala še sama življenje. Princ Leopold bode vsled tega oslepel.

Dopisi in društvene vesti.

Iz urada društva sv. Lovrenca št. 63 K. S. K. J. Cleveland, O., se naznanja, da je naše društvo vzel v upoštevanje nasvet glavnega tajnika K. S. K. J., kateri je bil priobčen v št. 39 Glasila K. S. K. Jednote in sicer v zadevi otroškega oddelka.

Posvetovanje v tem oziru je bilo kratko, ker so člani našega društva z veliko večino zadovoljni, da bi se pri Jednoti ustanovil tudi otroški oddelek, seveda pod pogojem, da državna oblast to dovoljuje. Ako pa država morda to prepoveduje, nima ta predlog za nas nobenega pomena; vendar naše društvo temu ne nasprotuje, četudi bi mogoče naša država Ohio ne dovolila sprejema otrok v K. S. K. J.

Toliko torej v blagohotno naznanje, da naše društvo podprta ta predlog.

Sobratski pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. J.

John Susteršič, tajnik

NAZNANILO.

Članom društva sv. Jožefa št. 41 K. S. K. J., Pittsburgh, Pa., se tem potom naznanja, da je naše društvo sklenilo na svoji redni seji dne 12. septembra t. l., da plača vsak član v mesecu novembru ali v decembru \$1.00 (en dolar) naklade v društveno blagajno.

John Bojanc, tajnik,
207 57 St., Pittsburgh, Pa.

Iz urada društva sv. Petra in Pavla št. 89 K. S. K. J., Etna, Pa.

S tem naznanjam članom našega društva, da se je na zadnji seji, dne 5. oktobra t. l. sklenilo, da se ne bo vršila prihodnja mesečna seja dne 7. novembra, kakor običajno vsako prvo nedeljo v mesecu, temveč nedeljo pozneje, to je dne 14. novembra. Ta sprememba se je že sedaj naredila radi tega, ker bodo šli nekateri člani dne 7. novembra obiskat grobe pokojnikov na pokopališče.

Dalje se je na tej seji dogovorilo, da bode imelo naše društvo svojo veselico dne 25. novembra v cerkveni dvorani na Benett, Pa. V sled tega prosim vse člane našega društva, da se prihodnje seje udeležite polnoštevilno, kjer se bomo dogovorili o prireditvi te veselice. Konečno opominjam še vse one člane, ki so društvu na dolgu ostali, da storijo svojo tozadevno dolžnost; sedaj se že tukaj boljše dela in ni pri tem nikakega izgovora. Kdor se ne bo ravnal po tem, se bo ravnalo ž njim po društvenih pravilih.

Sobratski pozdrav.

Ivan Kulišič, tajnik.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam vsem članom društva sv. Martina št. 126 K. S. K. J. v Mineral, Kans., da se je na naši zadnji redni seji 10. okt. t. l. naložila na vsacega člana naklada po 25c in sicer se ima plačati ta poseben prispevek v pokritje bolniške podpore za mesec okt., nov. in decemb. Potem, na glavni seji meseca decembra se bode pa zopet ukrenilo, ako bode potreba še nadaljne doklade v to svrhu.

S pozdravom do celega članstva K. S. K. J. širom Amerike!

Peter Dolenc, tajnik.

Peoria, Ill.

Cenjeno uredništvo:—

Dne 15. septembra letos je minulo ravno leto dni, odkar je bilo naše društvo Marije Majnika št. 154 sprejeto v našo sl. K. S. K. Jednoto.

Težak je bil začetek, predno se je nam posrečilo dobiti potrebno število članov za pristop v društvo in Jednoto, kajti tudi to društvo se je ustanovilo ravno ob času svetovne vojne, ki je delavske razmere tudi v Ameriki poslabšala. Da je težko delovanje na društvenem polju v naši naselbini, sem že parkrat omenil v svojih dopisih na tem mestu. Žal, da je tukaj preveč onih rojakov, ki se zanimajo raje za tuja društva in tuje (celo nemške!) Jednote, kakor pa za naše domače slovenske podporna organizacije. Ko bi spili vsi, tu bivajoči rojaki pod eno podporno zastavo, bi šlo našo društvo lahko 5 krat toliko članov, kakor jih šteje v resnici. ga. Toda poročilo glavnega taj-

in še nekaj bi rad omenil v tem slučaju. Tu biva tudi dosti članov naše K. S. K. J., ki imajo prestopne liste, ali da spadajo k različnim drugim društvom naše K. S. K. J. Ali bi ne bilo prav in lepo, če bi vsi ti člani pristopili k društvu Marije Majnika št. 154, katero je v tem mestu? Saj tako veljajo naša Jednotina pravila. V tej zadevi bi bilo res želeli, da bi naj glavni odbor Jednote kaj sklenil in se skliceval na tozadevno točko pravil.

Cenjeni rojaki Slovenci in Slovenke iz Peorie! Prav ljudo Vas vabi odbor goriomenjenega društva k pristopu. Pridružite se nam, da nas bode večje število, da bomo lahko napredovali in delovali po društvenem geslu: Pomagati našim soprobatom v nesreči in bedi! Namen vsacega podporna društva je plemeniti in blag, ker se gleda pri tem za dobrobit in korist svojega bližnjega. Člani pa, ki so že pri našem društvu, naj malo bolj agitirajo med svojimi znanci, da bode pridobil vsak po enega novega uda. Le poglejmo druga društva K. S. K. J. širom Amerike, kakor medsebojno tekmujejo za rast članstva!

Zaen podajem tukaj celoletni račun ali naše dr. poslovanje od 15. sept. 1914. do 30. avgusta 1915.

A.) Dohodki.

V društveno blagajno se je vplačalo med tem časom na raznih asementih z dohodki svoječasno prirejane veselice\$443.43
Člani dolgujejo še društvo 32.89

Torej znašajo skupni dohodki za eno leto\$477.32

B.) Izdatki.

Plačano Jednoti za asement in znake\$256.17
Društveni izdatki za razne stvari 168.28
Skupni celoletni izdatki \$424.45

Društveni izdatki so bili sledeči:
Za bolniško podporo\$ 79.28
" razne dr. potrebščine... 10.28
" plačilne knjižice 3.50
" regalije 10.00
" stroške duhovniku pri velikonočni spovedi ... 14.00
" društvene tiskovine 5.99
" poštino 1.60
" stroške pri veselici 43.63

Skupaj\$168.28

Društvo dolguje še:

Na bolniški podpori čl. Jos. Simončič\$64.72
Tvrčki Krže za regalije in pečat 12.90

Skupaj\$77.62

S sobratskim pozdravom
Math Papich, dr. tajnik.
314 Easton St., Peoria, Ill.

POZIV.

Rojak Josip Čermelj, član dr. Marije Majnika št. 154 K. S. K. J. v Peoria, Ill., ki biva baje v Rutland, Ill., naj mi izvoli naznaniti svoj natančni naslov, kajti vsa nanj naslovljena pisma mi dohajajo nazaj. Ako se ne bode na ta poziv javil, ga bomo suspendirali iz našega društva.

Math Papich, dr. tajnik.
314 Easton St., Peoria, Ill.

Bridgeport, Ohio.

Cenjeni sobrat urednik:—
Pred časom nazaj sem se oglašil v našem cenjenem listu, v katerem sem nekoliko popisal razmere, ki so bile tedaj v tukajšnjem okraju. In zopet sedaj se ne morem prav dosti pohvaliti, kajti razmere so še vedno slabe in je težko dobiti delo. Zatorej ne svetujem rojakom sem hoditi, ker bi morda imeli nepotrebne stroške.

Pred kratkem sem čital uradno poročilo od glavnega tajnika naše organizacije glede otročjega oddelka. Skoraj da sam sebi nisem mogel verjeti, če je to resnica, kar piše glavni tajnik, ali so same sanje? ker se je vendar zadnja konvencija tako odločilno povedala celi delegaciji, da je nemogoče imeti otročki oddelek v državi Illinois. In tako je tudi ostalo, nemisleč, da bi bilo kaj več iz tega. Toda poročilo glavnega taj-

nika ima pa sedaj vse lepša in boljše pojasnila, ker nam naznanja tisto, kar bi se moglo razmotrivati že na glavnem zborovanju v Milwaukee, Wis.

Resnično je, da so tudi druge slovenske organizacije, katere se enako inkorporirane v državi Illinois, ter so že pred leti nazaj imele otročki oddelke. Zakaj pa naša slavna K. S. K. J. ni mogla dobiti tega do sedaj? Pa naj bo že kakor hoče! Državni zavarovalniški komisar je dovolil, da ima Jednota pravico sprejemati tudi otroke v našo organizacijo in pod katerimi pogoji, zatorej je sedaj dolžnost nas, da člani (ice) dobro preudarijo, predno pride do zaključka ta zadeva.

Moje mišljenje je, kakor tudi društva sv. Barbare št. 23 K. S. K. J. v Bridgeport, O., da se sprejme uradno naznanilo glavnega tajnika, in da se stavi uradni predlog, za katerega bi potem člani glasovali. Nadalje bi bila tudi sveta dolžnost vsacega člana, da bi glasoval za sprejem tega predloga, ako mu je kaj mar za napredek naše vrle organizacije.

Ako bi naša organizacija imela otročki oddelek že pred 10 leti, koliko več bi imela danes vrlih članov in članic. Dokazov je dovolj, za to le pojdemo v razne naselbine, kjer boste našli rojake, kateri so člani raznih drugih organizacij tudi radi tega, da lahko tudi njihova mladina pripada zaven.

Zatorej toplo priporočam, da člani (ice) dobro razmotrivajo, kako in na kateri način bi bilo mogoče stvar urediti, da bi odgovarjalo to v zadovoljstvo večini, kakor tudi državnim postavam.

Predno pa zaključim ta dopis, moram še nekoliko omeniti našo slavno državo Ohio, ki je postala že splošno znana radi premogarske bitke (stavke), katera se je vršila 15 mesecev. In dosegli smo uspešno "RUN-MINE" sistem, katerega smo si že želeli leta in leta nazaj. Seveda smo mogli trpeti na vse strani, toda na delavsko pravično zahtevanje se malokdaj gleda, ali vseeno se nismo udali, na kar smo tudi nekoliko ponosni.

Naj že naznanim, da je nas zadnji obiskal sobrat Mr. Matija Pogorelec, trgovec z zlatino. Seveda se letele želje vsakemu po raznih rinkah ali po zlati uri, mogoče tudi za znake od kake organizacije. Toda ni bilo še "penz-kov" in tako je bilo nemogoče kaj si omisliti. Omeniti pa moram, da Mr. Pogorelec je nam bil uljuden gost. Le še katerikrat se oglašite tukaj!

Naj zadostuje torej ta dopis za enkrat. Zglasim se morda prilično zopet kaj.

Iskreli sobratski pozdrav do celega članstva našega društva in K. S. K. J.!

Anton Hočevnar,

R. F. D. 2, box 11½,
Bridgeport, Ohio.

Ely, Minn.

Z delom gre tukaj tako, da se dela vsaki dan in tudi delo se še tukaj dobi, dasiravno ne prav lahko. — Znano je, da se dela tukaj samo po 8 ur na dan. Vreme je tu zelo spremenljivo, včasih lepo, — včasih pa sneg in zima, da pod nogami kar škriplje. Ker je na polju še dosti krompirja neizkopanega, je sedaj naravno zmrznil. Včasih imamo pa krasne indijanske poltne dneve. Pa saj to ni nič novega tukaj, ker smo bolj pri severnem tečaju.

Društvo je tu vse polno in še vedno se ustanovljajo nova. Najstarejše slov. podp. društvo je tukaj spadajoče h K. S. K. J. Pred nedavnim sta stopila tukaj v zakonški stan rojak Frank Jerše (Krne) rodod iz Gorenjskega, za družico v svojem življenju si je izbral rojakinjo, gđe. Franciško Gradišar, doma z Dolenjskega. Naš trgovec z mešanim blagom rojak Josip Mertelj ki se je tudi šel pred kratkim oženil, je prišel semkaj iz Pittsburgha, Pa. s svojo soprogo.

Pri obveznanem gostilničarju Frank Virantu smo te dni obhajali krstiko. Botrovala sta Mr. in Mrs. Jos. Scharabon iz Dulutha, Minn. Mlademu, že 6. sinčku Virantove družine so dali ime Karol Otmar. Sv. Otmar ima v Blaznikovi pratki nabit sod in je baje patron vseh dobrih gostilničarjev. Lov na prvo divjačino, kot: divje kokoši, zajce, medvede itd. je otvorjen in puške pokajo ob

romantičnih jezerih okrog Elyja tako, da je veselje.

Od 10. do 17. okt. je bil tukaj sv. misijon in dne 17. oktobra sta se sešla na Ely dva, izmed najstarejših pionirjev slovenskega naroda v Ameriki namreč: mil. g. škof v pokoju Jakob Trobec in Rt. Rev. J. F. Buh. G. V. Oba sta prišla v Ameriko še za časa blagopok. škofa Friderik Baraga. Mil. škof Trobec je podelil ta dan sv.

birmo 200 elyškimi otrokom in 20 drugim iz okolice. Ob enem je obiskal tudi starost naših slovenskih svečnikov Rt. Rev. Buha, s kojim sta skupaj misijonarila tukaj na severozapadu že pred 50 leti. Oba preč. gospoda sta se veselila zopetnega skupnega sestanka v pomenkih o preteklosti, ali kako je bilo še za časa med indijanskimi in drugimi misijoni.

M. Pogorelec.

Premeten Francoz.

Neki francozi vojak, vdovec n oče treh otrok si je s težko silo izprosil 3 tedne dopusta radi važnih družinskih razmer. Dospel si domov, si je izbral neko vdovo tudi s tremi otroci, katero je v naglici poročil. Tednu je pomagalo, da se mu ni bilo treba vrniti več nazaj na fronto, ker so na Francoskem očetje 6 otrok vojašine prosti.

Springfield, Ill., dne 19. oktobra 1915.

PROŠNJA.

Velespoštovani člani in članice K. S. K. Jednote!

Podpisana Ana Zupančič, stanujoča 1212 East Stuart Street, Springfield, Illinois, članica društva Sv. Rozalije št. 140 K. S. K. J. v Springfield, Ill. sem omožena z Jožefom Zupančič, ki že 14 let boleha na srčni hibi in je zadnji dve leti popolnoma nezmožen za kakršnobodisi delo, in po zdravniških izpovedanjih nikoli več ne bo. Imam pet nedoraslih otrok, izmed kojih starejši trije obiskujejo katoliško župnijsko šolo. Zadnji dve leti sem docela sama z delom lastnih rok preživljala bolanega moža in otročiče; a julija mesca sem bila operirana na nogah, (nogi ste mi bili na desetih krajih prerežani). Pred operacijo sem bila v bolnišnici enkrat štiri tedne in po operaciji zopet štiri tedne. Po operaciji osem tednov nisem bila v stanu opravljati nobenega dela; a sedaj proti zdravniškim ukazom sem prisiljena delati, da s pranjem preživim moža, sebe in otroke. A ker je operacija stala \$100.00 in sem med časom moje bolezni morala živiti za obitelj jemati na knjige in dolg, katerega sedaj brez tuje pomoči ne morem poplačati, si dovoljujem obrniti se do blagih sre društvenikov K. S. K. Jednote, da mi po svoji dobri volji in zmognosti pomagaja v moji nadlogi in bedi. Za vsak najmanjši dar se bom čutila hvaležno.

Z velespoštovanjem, udana Vam

Ana Zupančič.

Opomba: Vsa darila naj se izvolijo pošiljati na tajnico društva sv. Rozalije št. 140 K. S. K. J.: Lucijo Kužnik, 1201 So. 19. St., Springfield, Ill.

Resnično gorinavedene prošnje uradno potrjuje odbor društva sv. Rozalije št. 140 K. S. K. J. Springfield, Ill.

Johana Bučar, predsednica,
Alojzija Kužnik, tajnica,
Rozalija Kulavie, zastopnica.

Cerkev Sv. Barbare Springfield, Ill.

19. oktobra 1915.

Zgoraj navedeni podatki glede omilovanja vrednih razmer rojakinje Ane Zupančič so mi osebno znani. Mrs. Ana Zupančič je že od prvega početka za tukajšnjo slovensko župnijsko cerkev mnogo dobrega storila. Priporočam njo in njeno obitelj blagodušni podpori.

France Mažir, župnik.

(Pečat farne občine)

To prošnjo potrjuje in priporoča K. S. K. Jednota po svojih uradnikih 22. okt. 1915.

Joseph Zalar, gl. tajnik.

Paul Schneller, gl. predsednik.

(Uradni pečat).

VRNIMO SE!

V LEKARNAH

CENA \$1.00

Prav radi se spominjamo onih dni, ko smo bili krepi in polni zdravja in življenja, in ko si bil v zvesti, da je ta svet nebeški raj, poln sreče in veselja za nas. Kaj nas je zadelo, da nismo več onega mnenja; da smo premenili svoje navade in se odtujili od srednje poti, ki se imenuje zmernost v vsaki stvari? Vrnimo se k starim navadam, k navadni hrani, k bolj resnemu delu, k svežemu zraku, a zlasti pa moramo pazno skrbeti za svoje prebavne organe, da preprečimo zabasnost in nje posledice, ter slabost in nervoznost. Kaker hitro opazimo nered, ne pozabimo na

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

To zdravilo je jako važnega pomena, ker pospešuje delovanje prebavnih organov in tako nam povrne prejšnje navadno zdravje za dobo dokler zopet ne pademo v razvado.

To zdravilo tudi —

PREKINE BOLEČINE IZ DROBJA,
ODSTRANI ZABASANOST,
DOPRINESE OKUS DO HRANE,
POMAGA PREBAVLJATI,
OKREPIČA PREBAVNO MOČ,
OHRANI ORGANE DELAVNE,
ODSTRANI NERVOZNOST.

Urejuje, okrepuje, daje novo moč, prepreči in odstrani zabasnost, potlači glavobol, daje pomoč dekletom in ženam v slučaju nepravilnosti, ter vseh drugih enakih boleznih.

Ako hočete preprečiti bolečine, imejte vedno priročno TRINERJEVO LIMMENT in ribljite telo z njim kadar čutite najmanjšo bolelo, bodisi revmatično ali nevralgično. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

Jos. Triner

Izdrevatelj

1333-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

Slike iz vojne.

SLOVENC NA ITALIJAN-
SKEM BOJIŠČU.

(Izvirna poročila "Slovenca".)

Bilo je dne 24. julija. Solnce je že skrivale svoje obličje za nizke griče, ko nas pripelje dolgi vlak na postajo. Pot smo takoj nadaljevali peš. Z zahoda doni zamolklo grmenje topov. Megla prahu nam zakriva razgled. Vidimo samo ob cestah izpraznjene hiše in bogato obložene vinske trte. Srečujemo dolge vrste malih tovornih konjev, za njimi visoke konje z visokimi vozovi. Vse te kolone se pomikajo do bližnje postaje po živež in strelivo. Čez dobro uro hoda — bilo je že skoraj temno — ustavili smo se v malem gozdiču ob cesti, kjer smo prenočevali — po dolgem času zopet na slovenski zemlji. Po večdnevni trdnopolni vožnji smo bili že vsi zelo utrujeni: Ni nam bilo veliko za večerjo; popadali smo na nahrbtnike in nekaj minut po-
nozeje smo že hrčali, stiskaje se po dva ali trije skupaj. Na sinjem nebu visi luna in gleda otožno na speče branitelje domovine. Marsikateri ure življenja so štete. . . Ob pol 12 uri me vzdrami šepetanje naših častnikov, ki so stali ravno za našim grmom. Slišal sem, kako je major U. razlagal, da je v naši bližini postavljen 30.5 cm možnar in da bo ob polnoči oddal prvi pozdrav Italijanom. Hitro zbudi tovariše, naj se pripravijo, ker kaj takega doslej niso slišali, in nam je bilo vsem nekaj novega.

Bum-ju-ju-ju . . . zagrmí in zavriska po zraku, zemlja pod nami se stresne. Trenutek je bilo vse tiho, potem pa je sledil smeh in razni dovpti na račun Italijana. Drugo jutro so nas gospodje častniki povabili, da smo si ogledali velikana, katerega žrelo je ponosno zijalo proti zahodu in skoro neprenehoma pošiljalo vrednostne pošiljke našemu "zaslužnemu zvezniku".

Zvečer — bila je sobota — odrinemo dalje proti bojni črti. Po večurnem skrivnem tavanju po temnih gozdih in golih pečinah smo dospeli do cerkvice Sv. Martina, ki bo iz te vojne ostala gotovo velikega zgodovinskega pomena. Izvedli smo, da ostanemo tukaj do drugega večera. Celo noč lije dež kakor iz škafa; na spanje vsled tega še misliti ni. Potuhujemo se po kamenju in za drevesa in tako pričakujemo nedelje. Bila je strašna noč, posebno za začetnike, ki še niso slišali krogel živžvi. Vsi smo pa vedeli, da odrinemo zvečer v pred nami ležečo bojno črto. Pred odhodom še kratko jedrnatovo pove-
lje: Naša naloga je, do zjutraj z tistega-le hribčka prepotiti sovražnika. Fantje, možje, pokažite, da ste od pešpolka, ki si je že pridobili neveljavih zaslug itd. In sedaj previdno naprej!

Na čelu koraka naš res zaslužni g. major P., ki ne pozna nobene stoji, ne nazaj. Sovražne straže so prav hitro opazile nevarnost in v tem trenutku se je že vsula ploha toče nad naše glave. Ali naše vrste so vstrajale, in ko se je zasvital beli dan, smo bili ob robu gozda vrh hriba. Tako smo za enkrat te krivoprišežnike pošeno premešali. V ponedeljek dne 26. julija so topovi na obeh straneh grmeli neprenehoma. Ob 11. uri so nas hoteli z dvema bataljonoma obiti. Toda bistro naše oko je to hitro opazilo. Od Soče proti jugu se pomikajo po ozki dolini njihove vrste. Od Sv. Martina jim pošljemo nasproti en bataljon, drugi je že mirno prežal od Sv. Mihela, a mi jih zagrabimo za desno krilo. Po enournem boju je bila katastrofa za nje velika. Topovi so za hip umolkili, ker smo se zagrabili z bajonetom. Videč, da naši ne odnehajo za las in da se njih lastne vrste hitro manjšajo, se hočejo rešiti z begom; ali ojoj! Naši se v teku spuste od Sv. Mihela in jim za-
prejo pot.

Stvar je bila za nas častno rešena. Sreče se nam je smejalo, ko smo skupaj gonili ujete Lahe, a vedeli smo tudi, kaj nas čaka. Ljut topničarski ogenj. Še enkrat nas je prišel pogledat, kakor bi prišel po slovo, sovražni letalec. Nekaj minut pozneje so že krog nas, na levo in desno, ruvale grozne počasti. Gromenje in tuljenje

se je nadaljevalo neprenehoma 18 ur. Med to peklenko godbo bi bilo neumestno trditi, da smo bili brez žrtev. Med temi je bil žalt-bog tudi moj tovariš trg. pomočnik K. Ležala sva z nekaterimi tovariši v kameniti luknji, v nekem zavetišču proti šrapnelom. Okolu 2. po polnoči zagrmí nekaj težkih granat prav za našim hrbtom. Zemlja se je otrešla, debelo kamenje je švrknilo po naši utici. Mislili smo, da se zadnja minuta bliža, poslovili smo se drug od drugega in od celega sveta. Mimogrede mi je švignila misel proti domu, na ljube starše in druge. Priporočimo se natihoma Bogu in stisnemo skupaj kot mali otroci, kadar treska in grmi. A pokanjen granat ni hotelo ponehati. Žez-bum nekaj metrov pred naše ležišče — kup kamenja se usiplje na našo kamenito luknjo. Moj kolega K. skoči pokonci, misleč, da tukaj ni več varno in iz-gine v temo. Drugo jutro ga najdemo komaj 50 korakov od naše-ga zavetja — padlega za domovi-no.

Torek 27. julija je bil navidezno prav miren. Mogoče so se Lahi na kaj pripravljali, a naši seveda kaj takega ne morejo mirno gledati. Ura za uro je potekala brez resnega boja. Mi na planem, a Lahi v gozdu. Kaj, ko bi poizkusili Italijane pognati iz gozda? Bilo je 2 popoldne. Julij-sko solnce nas je pridno ogreva-lo. "Pokonci" in "Naprej" je bilo povelje in naše vrste so na-skočile gozd. Pričela se je ljuta bitka, grmelo je iz stotine topov in pušk. Lahi so bili na naš napad pripravljeni in v gozdu se je tudi lažje braniti. Že smo jih gnali proti Soči, a zopet smo se morali umakniti; bilo jih je kot mravelj. A naš bataljon je bil že tudi oslavljen in sam. Da smo imeli saj en bataljon pomoči, pa bi se bili Lahi temeljito kopali v Soči. Kakor marsikateri mojih tovari-šev sem položil od tej priliki tudi jaz svojo žrtev na oltar za domo-vino. Laška granata mi je odtr-gala levo nogo. —Naj bi se še kd-spomnil in nam sporočil nadaljno usodo našega bataljona. To so res bojovníki, na katere sme biti Avstrija ponosna! Urek.

Z južnega bojišča smo prejeli: 17. avgusta 1915.

Pišemo Vam iz hribov, na kate-rih je še sneg. Ob strojni puški čakamo na Laha še dva meseca, a njega ni in ni. Le s topovi se od daleč pozdravljamo. Italijani so tako prestrašeni, da si še glasno dihati ne upajo, kamoli da bi si upali blizu. Nam bodo vselej dobrodošli! — Vsem rojakom pošiljajo najlepše pozdrave: Ivan Praznik, narednik; Ferdinand Tanjšek, Anton Vidmar, Matija Šabec, Mihael Urban, Jožef Glavina.

Prejeli smo naslednje pismo
Dragi naš prijatelj "Slovenec"! Ko smo te po dolgem času zopet zagledali, smo se te zelo razvese-lili in sklenili, da ti poročamo, kako se nam je zadnji čas godilo.

Bili smo dva meseca na dobro-dopski bojni fronti, in sicer pod Sv. Mihaelom nasproti Gradiški. V Gradiški imajo Italijani poseb-no dosti topov, s katerimi so ob-streljavali našo fronto dan za dnevom. Pa nas Slovencev so se te krogle izogibale, kakor bi se nas bale. Ko so Italijani mislili, da so nas z artilerijskim ognjem pobili in prepodili, tedaj je prišla njihova infanterija. Pustili smo jih, da so prišli čisto blizu, tedaj pa smo začeli iz pušk sipati na-nje smrtonosno točo. Postrelili smo vse, če jih je prišlo tudi tri-krat toliko, kakor je bilo nas. Kadar so se pa pririnjili prav do nas, smo pa nasadili bajonete in jih pognali kakor zajce iz zelnika. Lah je plah. Mi se nismo pre-maknili z mesta, čeravno je kar go-relo od granat in šrapnelov — pred nami, za nami in nad nami. Dosti izstrelkov je seveda padlo tudi med nas. Toda Slovenci smo hladnokrvno vstrajali in stali ka-kor skala. Seveda je bilo nekaj tudi ranjenih, kar ni nič čudnega, saj so iz Gradiške izstrelili na nas vsak dan na tisoče granat in šrap-nelov. Pa reči smem, da na sto strelcov niso ubiti niti enega Slo-venca, tako so se nas izogibale krogelje.

Ko smo bili ranjeni, smo prišli najprej v bolnišnico v Čakovce, čez par dni so nas pa prepeljali v Korneuburg. Tukaj nas je že ča-

kal naš najljubši prijatelj "Slo-venec". Povedal nam je marsi-kaj iz domovine. In sedaj nas dostikrat obišče in nam prinaša domače novice. Ne morete si mi-sliti, kako se slovenski vojak raz-veseli, ako dobi v roke slovenski časopis. Zato le pošiljajte po bol-nišnicah "Slovenca" in druge naše liste, ker s tem napravite vojakom veliko veselja.

Prisrčne pozdrave pošiljamo uredništvu "Slovenca" in vsem njegovim čitateljem slovenski ranjenici, ki si v korneuburški bol-nišnici ležimo rane! Upamo, da pridemo že pravočasno nazaj na bojišče, ko bo polenta kuhana. . . Aleš Lušina iz Horjula pri Vrh-niki, Janez Playec, Dobliše pri Črnomlju, Anton Friz iz Prepol pri Mariboru.

Andrej Rezman, rodom iz Lem-baha pri Mariboru, piše dne 19. avgusta z italijanskega bojišča svojemu prijatelju v Mariboru:

"Včeraj, na dan cesarjevega rojstnega dne, me je zadela nalo-ga, da sem kot četovodja moral s svojo četo iti na rekonoscira-nje. Imel sem 18 mož. Kdor je kdaj že plazil po krnskem gor-ju, ta ve, s kakimi težavami je združeno gibanje, ali vsaj količjak varno premikanje večjih čet na tem skalnatem gorovju. Ob pol-štirih zjutraj smo jo mahnil v južnozahodno smer. Plazili smo se čez prepade in strme robove skal in smo končno došli v ozko sotesko, katera je le deloma po-raščena z grmovjem. Domnevali smo, da se tam nahaja sovražna predstraža. Nismo se motili. Krog 5. ure smo trčili na sovražnika, ki se je prosto gibal po soteski. Bilo je kake pol stotine berzalje-rov, ki imajo široke klobuke s šo-pom peres. Naša četica je bila slučajno v dobrem kritju. Kaj storiti? Najprvo smo se dodobra oddahnili, potem pa smo se po-svetovali, ali bi napadli Italijane ali ne. Naravnost prepovedano nam to ni bilo, dasiravno smo bili mi pravzaprav le poizvedovalna četa. Vprašal sem korporala in moštvo, a vsi so rekli: "Kakor boš ti odločil, tako pa bo." Videl sem, kako so fantje komaj čakali, da bi se maščevali nad italijanskim nezvestobo. Od berzaljerov smo bili oddaljeni samo kakih 50 do 80 korakov. Preden smo začeli stre-ljati, sem rekel: "Fantje! Mi smo sedaj daleč od naših in če se nam napad ne posreči, veste, kaj nas čaka. Vsaj naj dobro meri in naj ne izgubi glave, če bi nam ne šlo vse gladko." In že je vzel vsak svojega polentarja na muho. Brez-nikov Florjan z Velke mi je šep-nil: Gospod četovodja, jaz bom s prvim strelom zadel italijanskega stotnika. Imam ga izborno na muhi. Dal sem povelje za stre-ljanje. Pok rezke salve je po tri-do štirikrat odmeval po skalnatih pečinah; 18 Italijanov, med njimi tudi stotnik, se je smrtno zadetih valjalo po tleh. Salvi je sledila salva in posamezni streli. Itali-jani so preplašeni tekali po sote-ski in klicali: "Madona mia, Ma-dona mia!" Nekateri bolj korajžni so se skrili in izza kritij streljali slepo v smeri, od koder so letele naše krogelje. Ni trajalo četrt ure in cela polstotnija berzaljerov je ležala mrtva in težko ranjena na tleh. Le kakih 10 do 15 italijan-skih revežev je zbežalo. Tako so Italijani pokazali svojo 'korajžo'. Slovenski fantje pa smo zopet po-kazali, da popolnoma zaslužimo, da ponosno rečemo: Slovenski fantje, mi smo mi! Ko smo se ve-seli nad sijajnim uspehom vra-čali k naši stotniji, smo videli, kako so od vseh strani in z vseh vrhov prežali v sotesko Italijani, a doli si niso upali. Nekaj kro-gelj je sfrčalo mimo naših glav, a samo Breznikovemu Florjanu je italijanska svinčeka odbila des-no uho, menda v zahvalo, da je ustrelil italijanskega stotnika. Cela moja četa je priporočena v odlikovanje. Naši so na desnem krilu ujeli italijanskega sela, ki je nesel poročilo, polkovnemu po-velstvu, da "Avstrijei z veliko silo — več bataljonov — prodira-jo v sotesko Br. . . ." A ti "bata-ljoni" so šteli samo naših osem-najst mož. Toliko se sme verjeti italijanskim poročilom. Pri nas je korajža, kaj ne?

Poljubi in govoriče romajo od ust do ust.

Moder človek je oni, ki si pred-stavlja da ni moder.

United Undertaking Co.

POGREBNIKI

Podjetje, s katerim so v zvezi tudi Slovenci.

Na vogalu Union & D. St., Pueblo, Colo.

Se priporoča Slovincem za bla-gohotno naklonjenost.

3.17.16

Dr. Martin J. Ivec

Slovenski
zdravnik

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.

900 N. Chicago St.

Corner Clay St.,

JOLIET, ILL.

Urad zraven slov. cerkve.

Telefon N. W. 1012, all Chicago
telefona: Urad 1354 J.
Dom 2192 I.

Marija Sluga

2225 So. Wood St

Chicago, Ill.

TELEPHONE:

Lawndale 8390.

izkušena in z drža-

nim dovoljenjem

potrjena

BABICA

se ujudno priporoča slo-

venskim in hrvaškim

ženam.

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani imam na pra-daj v okolici Willard in Green-wood, Wisconsin, dosti zelo rod-vitne zemlje; torej če katerega veseli isto kupiti, ali iti na far-maj mi piše, ali naj se pa oseba obrne na spodaj podpisanega:

Gregor Selikar

R. 5. box 26

Greenwood, Wis.

Ad. 5. 5. — 11. 5.

Vsem Slovincem in Hrvatom pri-poročam mojo gostilno

"Hotel Flajnik",

3329 Penn Avenue,

v kateri točim vedno sveže

PIVO, ŽGANJE, VINO IN RAZ-NOVRSTNE DRUGE PIJACE.

Priporočam se cenjenemu občin-stvu v najobilnejši obisk. — Vsi znanci in neznanci vedno dobrodošli!

NA SVIDENJE!

GEO. FLAJNIK, LASTNIK,

3329 Penna Ave. . . Pittsburgh, Pa

"Čas",

edini slovenski mesečnik, kateri iz-haja na 36 straneh vsak mesec in velja za vse leto samo en dolar Posamezne številke 25c. Kdor želi kaj koristnega, zabavnega, poduč-nega, česar se ne najde v nobenem drugem listu niti knjigi, naj se naroči nemudoma.

Naslov: "Čas", 2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill.

MAL POŠLJIMO DAR SVOJIM DRAGIM NA ALTAR.

Pošiljamo denar v staro domo-vino. V stari domovini izplača denar c. kr. pošta. Vse naše po-slovanje je jamčeno.

5 kron pošljemo za . . . \$0 80

50 kron pošljemo za . . . \$7 70

100

KRON

ZA

\$15.40

Pošiljajte in pisma naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK,
Joliet, Illinois.

Denar naložen pri nas

je varno shranjen.

Priporočamo se Slovincem, da ulagajo denar pri nas bodisi na če-kovni ali obrestni račun in jim zagotovimo vselej kulantno posredbo.

Plačujemo po 3% obresti na denar uložen na obrestni račun.

Mi podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo nji-bovi naklonjenosti. Pri nas lahko nalagate denar če živite v Jolietu ali pa v katerem drugem kraju Zdr. držav. Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna uslužben-car: g. Jos. Dunda, predsednik nadzornega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Skrinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Pošiljamo denar v staro domovino sanesljivo in po najnižjem kursu. Oddajamo v najem varnostne škrinice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in tistih, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Poslojpe, v katerem so naši uradi je lastnina te banke. Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vladu Združenih držav.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

"NASLOV"

V slučaju da bi katerikoli čitatelj po raznih državah kadarkoli potreboval kaj za nakup pohištva (hišne opreme) kakor: petij, postelje, omare, preproge itd. ali vse kar k temu spada, naj se obrne za cene in pojasnila na sledeči naslov:

A. GRDINA, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Blago pošiljam v zadovoljnost odjemalcev; to jamčim s svojim poštenjem. Ker trgujem že nad 11 let, imam že dovolj skušnje in upam da marsikomu točno posrežem in mu prihranim kak dolarček.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

ANTON GRDINA, trgovec in pogrebnik.

Pozor krajevna društva K. S. K. J.

Kadar potrebujete nova društvena pravila, pisma ali koverte, vzponice za razne vse-lice ali druge tiskovine, obrnite se tudi na:

Narodno Tiskarno

2146-2150 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS

Ta Vam bode izvršila vse tiskovine v najboljši zadovoljnost glede cene in hitrega dela. Pri nas je vse osobje usajsko. Imamo tudi Slovence zaposlene. —Osobito Vam priporo-čamo zelo priprave in prikladne "Vlaščice knjižice" za člane, ali članice, katere rabijo tajniki ali blaginiki pri mesečnih sejah. Te knjižice so sestavljene zelo praktično za vsako društvo. Imajo posebno razdelbo vplačevanj in potrdila za 10 ali 20 let. Kandelba asse-mentov je narejena na posebni tabelici in na podlagi "National Fraternal Congress Rate". Knjižice so tiskane ali narejene v malem žepnem formatu in so trdo vezane. Pilite po vzor-cu, kojega Vam doposljemo takoj brezplačno.

Opomba: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote."

Martin. Nemanich

slovenska gostilna in restavracija

Rojaki Slovenci vedno dobrodošli!

Zaloga in prodaja pristnega

domačega vina.

Telefon: Canal 80

1900 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

JOSIP PERKO

SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Str. Chicago, Illinois

Telefon: Canal 298

Se priporoča rojakom Slovincem za obilen poset. "Dobra posredba in dobra pičja", to je moje geslo.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA
kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD

prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONCORD RDEČE VINO 60c. galona. CATAWBA BELO VINO 80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjših naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

—Vina so popolnoma naravna, kar jamčim.—

Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

GLASLO K. 8 K. JEDNOTE.

Izhaja vsako sredo.

Uredništvo in upravnništvo:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člana, na leto.....\$0.60
Za nečlane.....\$1.00
Za inosemetvo.....\$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN
CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA.

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slo-
venian Catholic Union of the
United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year.....\$0.60
For Nonmembers.....\$1.00
For Foreign Countries.....\$1.50

Suženstvo v ameriških tovarnah.

Vsled še vedno trajajoče stavke krojačev in šivilj v našem mestu se je odbral poseben odbor te organizacije, ki naj bi spravil v javnost vse žalostne razmere, katerim so krojači in šivilje po raznih tovarnah Chicaga podvrženi.

Stvar je prišla na ušesa tudi mestnemu občinskemu svetu in se je to zadevo pri zadnji seji razmetljivo pred posebno izpraševalno komisijo mestnih odbornikov. Na tej seji se je čulo osebno iz ust deklet zaposlenih po tovarnah omilovanja vredne podatke in razmere, kaj je pravzaprav povzročilo zadnji štrajk čikaških krojačev in šivilj? Izpraševalna komisija je povabila k tej seji več deklet, ki so ji s solzami v očeh pripovedovale, koliko so morale pretrpeti po tovarnah za izdelovanje oblek, — koliko so v potu svojega obraza prislužile itd.

Kakor bomo razvideli iz navedenih priči, so nekatere deklice zaslužile dnevno samo po 13c (trinajst centov!) največji zaslužek je pa cenovl \$8, — tedensko.

Znano je, da se bavijo z izdelovanjem oblek večinoma judovski "bossi." Ti vabijo neizkušena dekleta na delo potom zapeljivih oglasov ali judovskih posredovalnic za službe. Reva je pa ona, katera se da tem judom vjeti v zanjke. Ne samo, da se jih izrablja pri delu, da se jim ne plača vsaj primernega zaslužka, — temveč te delavke zaničujejo razni "formani" kakor živino, kregajo jih in ravnaajo z njimi vse drugače kakor z ljudmi. Večkrat je prenašala kaka priprosta delavka vse te muke v tovarni le radi tega, ker se je bala, da ne izgubi svoje službe ali kruha. Ti judovski tovarnarji so bili namreč tako zvezani, da niso hoteli vzeti v službo delavke, katero je kak tovarnar očrnil pri odstopu iz tovarne.

Pri tej razpravi se je tudi dokazalo, da razni tovarnarji ne upoštevajo državne postave, ki določa samo 10 urno dnevno delo za ženske; istotako vladajo po teh tovarnicah tudi neznosne zdravstvene razmere, kar je naravnost protipostavno. Te razmere bode skušal šele sedaj! mestni zdravstveni departmant natanko preiskati in odstraniti.

Tukaj so navedene izjave poklicanih prič pred izpraševalno komisijo mestnih odbornikov:

Delavka Ana Simsky je zatrjevala, da je bila zaposlena v tovarni Mayer Bros skozi 3 leta sleherni delavnik od pol 6 ure zjutraj do 7 ure zvečer; torej celih 12½ ur! Ta trditev ne dovoljuje svojim delavcem opoldne nikakega odmora za kosilo. Naravno je, da je naredila izpoved navedene tovarniške delavke na mestno izpraševalno komisijo globok vtis. Dekle, komaj 19 let stara izgleda že danes vsled prenapornega dela postarana in telesno izžrpana.

"Delala sem v tej tovarni kakor črna žirina," je pripovedovala ta priča. "Za 12½ urno dnevno delo sem si zadnji čas največ prislužila po \$8, — na teden, sprva pa smo po \$5, — na teden. Tedaj sem zahtevala pobožnanje plače, valed tega mi je neki uslužbenec te tovarne ozmernil in pokazal vrata. Tudi kadar se je slabo de-

lalo sem morala biti že točno zjutraj ob ½6 uri v tovarni, čež dan kasneje so mi pa veleli domov."

Delavka Pearl Krupnik je zatrjevala pred to komisijo, da je zaslužila v slabih časih samo 13 (trinajst!) centov dnevno. Koncem tedna je dobila v plačilni kuverti celih 78 centov za svoje delo. Doktrikar ji je gospodar prinesel že narejeno obleko nazaj, kojo je morala razparati in zastoj popravljati. Navedenka je delala tudi nekaj časa v zloglasni tovarni Mayer Bros.

Priča Frančiška Berg, ki je delala za trdko Hirsh — Wickwire je delala še z drugimi tovarišicami vsak dan od ½8 ure zjutraj do 6 ure zvečer, ter je prislužila tedensko \$5, — poleg tega je morala sama kupovati šivanke in sukanee. V tej tovarni se je koncem dela umivalo roke v neki dvorani okoli 300 delavk; za vse te delavke je pa bila na razpolago samo ena obrisača! Na podlagi te izjave je odredila mestna oblast nekaj nadzornikov, da pregledajo sanitacijske razmere v tej tovarni. Tudi v tej tovarni se je ravnovalo z osebjem surovo in grobo. Navedenka je plačevala svoji sestri \$2.50 tedensko za "board", 60 centov je zavozila, tako, da ji je preostalo od celotedskega zaslužka za obleko in drugo samo \$1.90.

Meyer Kaminsky, ki je delal tudi v neki tovarni za izdelovanje oblek je pričal, kako je njegov gospodar že pred 2 leti obljubil delavcem 8 odstotno povišanje plače; — te obljube pa še do danes ni izvršil. Nasprotno je služil zadnji čas za 25% manj kot pred 5 leti. Za 84 urno tedensko delo je prejel nekoč največ \$14, —.

To so torej cvetke, s katerimi krasijo samogoltni judovski "bossi" priproste delavce v našem tako hvaljenem mestu in v naši tako hvaljeni državi! Res, — reveži je oni, ki pade tem človeškim krvosekom v roke! Iz teh podatkov tudi lahko razvidimo, kako se spoštuje v naši državi postavno določeno 10 urno delo.

Res škoda, da ni nepozabnega Abrahama Lincoln več med živimi, ki naj bi odpravil še to moderno suženstvo po ameriških tovarnah!

Finančne izgube Rusije vsled vojne.

Dne 13. oktobra t. l. je bilo citati v dnevniku "Chicago American" izpod peresa znanega publicista William Bayard Hale zanimiv članek o novem vojnem posojilu \$500,000,000 Angliji in Franciji. Zaeno je bilo pa v tem članku tudi obširno pojasnilo o velikih finančnih izgubah, katere ima dosedaj Rusija vsled svojega neuspešnega bojevanja z Nemčijo in Avstrijo. O tem se poroča sledeče:

"Tekom zadnjih mesecev si je Nemčija prilastila in podjarmila 10 večjih okrajev, ali pokrajin na Poljskem: Suwalki, Plock, Lomza, Varšava, Kalisz, Siedlee, Piotrkow, Kielce, Radom in Lublin. To tvori torej eno celo tretjino provinc ob baltičkem morju in bližini; dalje si je Nemčija podjarmila še tudi nekaj Kurlandije in del Livonije. V posesti ima okoleo Vilne, Kovna, Minska in Volhinite.

Kakor znano znaša skupna površina ruskega ozemlja v Evropi 1,933,449 štirjaskih milj. Od tega števila ima še sedaj Nemčija v rokah 175,000 štirjaskih milj, ali dobro enajstino vsega ruskega ozemlja v Evropi. Skupno evropsko-rusko ozemlje je štele v mirnem času 138,486,900 ljudi. Na ohih, od Nemcev podjarmljenih provinc stanuje 26,263,300 ljudi ali cela petina skupnega ruskega prebivalstva v Evropi.

Poljska in zapadni deli evropske Rusije so glavne in poglavitne točke za industrijo in svetovni promet. Na južni strani Rusije je najti le nekaj železnic, ali manjših tvornic, ki niso za splošno obratovanje v Rusiji posebne pomena. Nemci imajo torej sedaj v svoji oblasti najbolj važna ruska industrijska mesta ob Baltiku in na Poljskem in kraje, kjer se pridobiva ogromno naravnih zakladov in pridelkov. Rusija sama ob sebi nima dovolj premogovnikov v svojem ozemlju, vsled tega se je razvažalo premog v večja ruska mesta iz Dombrove na Poljskem. Veščaki trdijo, da se

nahaja v okolici tega mesta še 855,000,000 ton finega premoga. Tekom leta 1912 se je pridelalo v 40 premogovnikih tega okraja 8 milijonov ton premoga, skupni pridelok premoga na Ruskem pa znaša letno 30,000,000 ton; torej ima sedaj Nemčija v svojih rokah več kot eno četrtino ruskega premogovnega ozemlja.

Piscec že omenjenega članka navaja dalje, da je tkalstvo na Ruskem najbolj razširjeno. Samo v provinci Piotrkow se je izdelalo leta 1912 46,000 ton tkanega blaga. Skupno število večjih predilnic na Ruskem je znašalo navedeno leto 145 z 8,671,644 vreteni ali preslicami. V krajih na Poljskem in ob Baltiku, zasedenih sedaj od Nemcev je 49 večjih predilnic, ali petina celokupnega števila. V teh okrajih se peča ljudstvo tudi zelo s prejo volne, odkoder prihajajo na svetovni trg najbolj volneni izdelki.

V okolici Kovna, Minska, Vilne, Kurlandije in Grodna se pečajo domačini osebno s pridelovanjem prediva. Skupno obdelano ozemlje za obdelovanje tega poljskega pridelka je znašalo l. 1912 280,500 akrov, kjer se ga je pridelalo 3½ milijone pd.

Poljska je tudi glavno središče za pridobivanje železne ter jeklene rude. Ondi se je pridelalo letno 386,000 ton surovega železa, 448, ton jekla in izgotovljenih produktov te stroke 363,000 ton. To tvori dobro desetino skupne železne obrti cele Rusije. Poleg tega ozemlja imajo sedaj Nemci tudi v rokah najlepše nasade za krompir na pridobljenem Poljskem. Krompir se prideluje na tem ozemlju, ki znaša 2,498,488 akrov; na Litvinskem je 770,534 akrov, v baltičskih provincah 110,000 akrov. Skupna površina poljan za kultivacijo krompirja na Ruskem, se je torej vsled tega skrcila za eno tretjino.

Tudi cinka se je na Poljskem v okolici Okurza veliko vsako leto izkopalo. (8,000 ton) bakra pa približno 1000 ton.

Sedaj pride na vrsto še živinoreja. Pred začetkom vojne je bilo samo v 6 prejšnjih ruskih provinc na Poljskem 3,420,538 konj, 5,429,769 goved, 4,865,107 ovac in koz ter 1,678,528 prašičev. Sedaj se bode tudi živinoreja na Nemškem povzdignila, ker je v pridobljenih poljskih okrajih ista že udomačena.

Pomenljive so tudi številke o železniških progah in zvezah, katere so Nemci s pomočjo Avstrijcev odvzeli Rusom v tej vojni. Ti (Nemci) imajo na Poljskem sedaj v rokah eno šestino celokupnega železničnega omrežja Rusije namreč 3,172 vrst (1 vrsta je 0.60629 milj) in 4,970 vrst v šestih provincah evropske Rusije.

Prav lahko torej razvidimo, čemu si prizadevajo Nemci, da bi prodrli še naprej na Rusko? — Ni jim pri tem za čast in zmagoslavje; — mar so jim le bogate ondine ruske pokrajine, katere bi radi spravili v svojo požrešno in nendar nasiteno malho.

O rabi jezika.

Spisal A. K.

Jezik naredi velike reči.

V starih časih, ko še največji učenjaki niso znali toliko fizike, kakor se zdaj ponuja celo učenec ljudske šole, še manj pa katekizma, — v onih starih poganskih časih so ljudje menili, da se razni vetrovi, sever, burja itd. hranijo v velikanskih podzemeljskih votlinah; za vratarja pa je bil malik, ki je poljubno odpiral vrata, zdaj nastežaj, zdaj le pazoko, zdaj je izpustil sever, zdaj burjo itd. Ker je bil vladar vetrov, je lahko napravljaj, kakor je hotel, lepo vreme, ali nevihta in vihar ter je bil vsled tega mogočen srednj sree ali pa nesreče, na morju in na suhem. Kar je bilo pri nevednih poganih le živa domišljija, je pa resnično, kar bom zdajle povedal o jezičnosti.

Vsak človek ima posebno shrambo, zakladnico, ki je sicer čisto majhna, pa ima vendar prostora za blagoslov ali prekletstvo zase in za druge; imenuje se srce. To zakladnico vsakdo na svoji volji lahko odpira ter jemlje iz nje vse, kar hoče svetu pokazati z besedo, s pisanjem in dejanjem. Iz te zakladnice lahko svojevoljno med svet pošilja srečo ali pa gorje, rahli vetrič ali pa vihar.

In kakor posojuje, tako se mu pa sploh povračuje; kajti, "kdor seje vihar, bo žel nevihto."

Predvsem se sme jezik imenovati ključ te zakladnice. Tembolj sem opravičen za to trditev, ker je Gospod sam tako učil. "Gadjji rod!" tako je nagovoril hinavške farizeje — "kako morete dobro govoriti, ker ste hudobni? Zakaj iz obilnosti sree govorite usta. Dober človek prinaša dobro iz dobrega zaklada svojega srea, in hudoben človek prinaša hudo iz hudega zaklada. Povem vam pa, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodnji dan. Zakaj iz svojih besed boš opravičen, in iz svojih besed boš obsojen."

Ko bi bilo sree popolnoma dobro, bi ne bilo treba prav nič paziti na jezik; kakor bi se usta odprla, vselej bi prišla iz njih dobra in prava beseda. Ker se pa tista dobrobrčnost, ki sem jo priporočal v nedavnem odstavku, ne bo dala popolnoma doseči na tem svetu, ima tudi jezik še svojo posebno nalogo, in sicer to važno nalogo, da, kar je slabega v zakladnici, previdno zapira in le do bremu pusti prosto na dan. Zakaj nekaj hudega — četudi le v podobi izkušnje — ima najbolj škodljiv človek v svoji zalogi; — nekaj dobrega pa tudi najhudobnejši hrani v svojem sreu: velikanski razloček je torej ta, da dobri človek poišče le dobro, preden govori, hudobni pa z zlobnim jezikom prodaja le svojo slabo zalogo.

Če torej kdo svojega jezika ni imel dovolj v oblasti, bo imel na sodnji dan težko odgovornost. Vendar nam tudi izkušnja kaže dovolj prepričevalno, da že za sedanje življenje veljajo besede Jezusove: "Iz svojih besed boš opravičen in iz svojih besed boš obsojen." In če bi bil kdo nalašč nastavljen za to, da bi natančno zapisoval, zakaj je največ ljudi kaznovanih v domačih in javnih kaznilnicah, bi lahko v svojem izporečilu podpisal pregled: "Veliko več jih je bilo z lastnim jezikom tepenih kakor s palico."

Skrbno varuj in čuvaj svoj jezik, ako nočeš biti med tepenimi!

Iz napisa tam spredaj, ki je vzet iz prelepega pisma sv. apostola Jakoba: "Jezik dela velike reči," pa nikar ne sodite, da mislim tukaj pisati o tem, kolike reči izvršujejo jeziki raznih višjih in nižjih odbornikov, poslancev, svetovalcev in drugih, kateri več ali manj pomagajo vladati svet; tudi ne mislim tu pisati, čeravno bi bilo jako koristno delo, o misijonarjih in vseh onih blagih dušah, ki svoj jezik posvečujejo v pouk in boljšanje narodov; pa še manj mislim, če bi tudi bilo zelo potrebno tu opisovati zlobnost in nepopolnivo nesrečo, ki jo povzročujejo po širokem svetu kačji jeziki pohujšiljivec, zapeljivcev, hujskačev itd. Samo o tem te hočem nekoliko pohlevno poučiti, kako mojštruj svoj jezik v vsakdanjem življenju, da ti ne bo novega kamenja in trnja nanašal na tvojo že itak grudasto in trnjevo stezo zemeljskega potovanja.

Pravila za modro rabo jezika.

Poslušaj najprej neko posveticio, ki je sicer prvotno namenjena otrokom, pa je odraslim poučljiva in mnogim še bolj potrebna. — Jurče ni še nič vedel o odmevu. Nekega dne skače po zeleni livadi in zavpije: "Ho, hop!" In precej je slišal iz bližnjega gozdiča ravnoako: "Ho, hop!" Jurče se temu zelo čudi in zakliče: "He hój, kdo si?" Glas se zopet ravnotako zasliši: "He, hój, kdo si?" Jurče zavpije: "Ti si neumnež!" in — "ti si neumnež!" odmevalo je zopet iz gozda.

Jurče nejevoljen tega, ponavlja čezdaje bolj grde psovke, ki se mu pa vse zopet povrnejo iz gozda. — Misli si je, da se kak drug deček z njim šali in norčuje. Po vsem gozdu ga išče, da bi se maščeval nad njim, pa ne najde nikogar.

Domu prišedi, toži svoji materi, da se je v gozdu skril hudoben deček, ki ga je zelo razžalil z grdimi priimki. Mati odgovori: "Jurče, toplot si se sam izdal. Nič drugega nisi slišal nego odmev od svojih lastnih besed. Ako bi bil ti prijazne besede klical v gozd, bi bil tudi iz gozda slišal prijazne besede."

A ravnotako je tudi v našem vsakdanjem življenju. Obnašanje drugih ljudi proti nam je večidel le odmev našega lastnega obnašanja proti njim. Ako se mi obnašamo proti drugim ljudem prijazno, se tudi oni prijazno obnašajo proti nam. Ako smo pa mi proti drugim neprijazni, surovi in neotesani, ne smemo tudi od drugih pričakovati boljšega.

S kakršnim glasom kličeš ti, nazaj se ravnotak glasi.

Če že nauk, ki nam ga tako prosto pove ta poyest, velja sploh za vse naše vedenje do bližnjega, koliko bolj za naše govorjenje! In vobče, menim, da mora to zadostovati vsakemu; le še za posamezne slučaje bi moral zdaj napisati naukov. Ko bi jih le mogel! Nikar mi torej ne zameri, zvesti učenec človeške sree, da ti tukaj ne morem ustreči po svoji najboljši volji. Nikakor ti nisem vstanu zapisati, ali takorekoč na note postaviti, kaj in kako ti je govoriti s tem in kako z onim, ker ne vem, s kom imaš opraviti, in še manj, s kom boš občeval v prihodnosti (saj še tebe samega ne poznam). Ker so ljudje tako zelo različni in tudi opravila toliko različna skoro povsod napenjati drugačne strune, da je lepa harmonija.

Lahko torej izprevidiš, da ti res ne morem dati drugačnih kakor le splošnih pravil za rabo tvojega gibčnega jezika. A ker sem že omenil strune, naj mi v uspešnejše pojasnitve pomagajo še orgle. Orgle imajo več "registrov." Orglavec jih poljubno odpira, zdaj več, zdaj manj, ter rabi zdaj te, zdaj one, ker bi rad privabil iz njih po potrebi mogočne in polne glasove ali pa mile in rahlo doneče. Četudi nisi bil učenec orglarške šole, morebiti še ra kora ne, da bi se bil natančneje ogledal orgle in njih registre; smem vendar upati, da me boš razumel, ako tvoje govorjenje primerjam orglam, saj v natančni pouk se ne bom spuščal. Ako hočeš, da bo tvoje govorjenje prijetno drugim in naposled tudi tebi ugodno in koristno, moraš predvsem paziti, da "ubereš prave registre." Veliko naj se rabi in mnogo glasi takozvani "vox humana," po naše: "človeški glas," t. i. prijetni, mili glas. Kadar sam o sebi govoriš, drži se registra, ki se imenuje "flauta minor" (manjša piščalka) in prav pohlevno poje, kajti ljudje ne poslušajo radi, če samega sebe preveč naprej staviš; in še tega le malokrat odpri, kvečjemu takrat, če drugi želijo in te vprašujejo po tvojih delih in zaslugah; zlasti pa nikdar ne rabi "trobente," da bi se bahal itd. Kadar je pa govorjenje o tujih zaslugah in dobrih lastnostih, takrat pa le brez skrbi odpri prijetni register "flauta major" (večjo piščalko), da jih glasneje pohvališ. Varuj se vsega prilizovanja in vsakršne hlimbe, a hvaliti smeš in si o priklji tudi dolžan, kar in kalikor je hvale vredno. Preveč pa tudi hvaliti nikar; zato ti kar nič ne priporočam "pozavne." Posebno zoprni so preveč kričeči in previsoki — rekel bi — "špičasti" glasovi. Takih nikdar ne rabi, da bi bližnjega zbadal, zaničeval, zasmehoval, mu brez potrebe očital telesne ali dušne napake. Sploh, kadar vidiš, da si "odprl tak register" ki žali uho bližnjemu, hitro ga zapri, pa-brž odpri drugega.

Včasih bo pa tudi tvoja dolžnost, da se postaviš na noge, kadar to zahteva tvoje dobro ime ali pa kadar se napake drugih brez potrebe razglajujejo ali povekšujejo, celo neusmiljeno izmišljujajo: takrat krepko pritisni "pedale" in "contra bas!" Tembolj se moraš pa sam varovati kričevnih trožb in prič, opravljanja, obrekovanja in podpihovanja, ker te reči ne žalijo le Boga, ampak tudi tebi samemu že na zemlji prinašajo mnogokrat nemir in škodo.

Med vsemi registri je pa eden, ki je vsem drugim takorekoč za voditelja: zato ga imenujejo orglavec "principal." Tega rabijo največkrat; — skoro zmeraj je odprt, da daje drugim nekakšno milobo in evrstost. Tak register naj ima tudi tvoj jezik vedno odprt, kadarkoli se glasijo orgle tvojih ust. In da si ga bodeš laže zapomnil, kakor tuje ime "principal," ti ga prekrstim in imenujem za to rabo — "krščansko ljubezen" ali še kraje "blagosre-

nost," ki sem ti jo natančneje opisal že poprej. To blagodušnost si lahko, če hočeš, še sam razjasniš s tretjo primero na podlagi pevske umetnosti: Kakor mora iz vrsten pevec imeti mil in priku-pen glas, vselej prav zaceti, pri skupnem petju pravilno smrejljati, paziti na "forte" in "piano," na "hitro" ali "počasi" itd., tako tudi pri občevanju...

Iz uredniške torbice.

1903 Penna. Leta 1903 je bila Velika noč dne 12. aprila, Binkoštni ponedeljek pa dne 1. junija.

Prizadeti, Denver, Colo. Vsa na prejeta hrvaška pisma vrzi v smeti, ker so brez pomena in razburjajte se radi njih!

Frank P., Cleveland, O. Glasom nove naturalizacijske postave z dne 29. junija 1906 je vsak, od 27. sept. 1906 dalje vzeti prvi državljanski papir veljaven le za sedem (7) let. To imate tudi označeno na Vašem I. drž. papirju v tretji vrsti zgoraj: "Invalid for all purposes seven years after the date hereof." Ako bi bili pa vzeli prvi papir že prej, četudi več let nazaj, — bi bil dotični prvi državljanski papir veljaven za vedno.

Sedaj se zahteva za pridobitev I. papirja tudi uradno potrdilo o izkrcanju novodošleca v Zedinjene države. (Certificate of Landing.) To tiskovino dobite v naturalizacijskem uradu Vaše sodnije. Teh certificatov ni potreba za one izseljence, ki so prišli semkaj v Ameriko pred 29. junijem 1906.

Kandidat, Milwaukee, Wis. Vi ne morete nikakor preje dobiti drugi državljanski papir dokler ne boste živeli celo leto v državi Wisconsin; skupaj morate pa bivati neprestano 5 let v Zedinjenih državah. Pristojbina za II. papir znaša \$4.00.

Ivan P., Ely, Minn. Da boste o zadevi dobro poučeni, prečitajte članek "Važno pojasnilo," priobčen v št. 24. našega lista z dne 23. junija t. l.

Rezervist, Calumet, Mich. Rusija ima 23 večjih bojnih ladij in sicer: "Borodino," "Ismael," "Kinburn," "Navarin," "Gangut," "Petropavlovsk," "Poltava," "Sebastopol," "Aleksander III," "Katarina II," "Marija," "Car Pavel I," "Andrej Prvozvani," "Slava," "Tria Sviatitelja," "Cesarevič," "Panteleimno," "Jefstafi," "Ivan Zlatoust," "Georgi Pobiedonosec," "Sinope," "Rastislav" in "Aleksander II."

A. L., Pittsburgh, Pa. Da, prav imate. Skupno število senatorjev v Washingtonu, D. C., znaša 96, ker ima vsaka naših držav po dva. Sedaj imamo v senatski zbornici 56 demokratov, 39 republikancev in 1 progresivec. Plača U. S. senatorja znaša \$7500 na leto, poleg tega, da mu država tudi povrne vožne stroške.

Skupno število kongresnikov v državnem zboru znaša sedaj 435 in sicer pripadajo ti k sledečim političnim strankam: 232 demokratov, 194 republikancev, 7 progresivec, 1 neodvisne stranke in 1 socialist. Vaša država ima 30 republikanskih kongresnikov in 6 demokrat-skih.

Naročnik, Denver, Colo. Grški kralj Jurij je bil umorjen dne 18. marca 1913, avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand in njegova žena pa dne 28. junija 1914.

V Kanadi in Zedinjenih državah biva približno 36 in pol milijonov rimo-katolikov, protestantov pa 65 milijonov.

Premogar, Penna. Kakor nam zgodovina kaže, so odkrili prvi premogovnik okoli l. 1234 po Kr. r. v okolici Newcastle na Angleskem. V Londonu so jeli kmalu zatem kuriti z njim. Ker je pa povzročila kurjava v tem mestu preveč dima, je angleški kralj Edward I. l. 1273 prepovedal nadaljni uvoz premoga v London.

Anton L. Eveleth, Minn. 1 meter je 39.37 paleev, 3.28 čevljev, 1.09 jarda; 1 hektar 1 (10,000 štirjaskih metrov) sta 2,471 štirjaski akra.

I. M. Sheboygan, Wis. Država Wisconsin je pristopila k Uniji dne 29. maja 1848. Njeno površje meri 56,066 štirjaskih milj. Glavno mesto je Madison. Leta 1910 je znašalo skupno število prebivalstva države Wis. 2,333,860 duš. Ime Vašega guvernerja je Emanuel L. Philipp. Njegov urad poteče dne 6. jana. 1917. Letne plače ima \$500. —

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

Od ustanovitve do 30. septembra 1915. skupna izplačana podpora \$1.091.046.43.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Dahovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
Poslušalec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Frančič, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2027 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6712 Bonna ave. N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 1428 So. Sheridan Rd., Waukegan, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE," 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

Vsem članom in članicam K. S. K. Jednote, posebno pa še onim, pripadajočim k društvu, nahajajočim se v državi KANSAS, se uradnim potom naznanja, da smo prejeli od zavarovalniškega načelnika države Kansas postavno dovoljenje (licence) za poslovanje v omenjeni državi. Dovoljenje je bilo izdano v Topeka, Kans. dne 13. okt. 1915.

Spoštovanjem
JOSEPH ZALAR,
gl. tajnik.

PRISTOPILO ČLANI

K dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill., 21112 Potočnik Ludvik 30, 500. — 21113 Potočnik Andrej 29, 500. — 21114 Misja Adolf 30, 1000. — 21115 Račević Martin 25, 250. — 21116 Raj Štefan 32, 500. — 21117 Zavrtnik Feliks 28, 500. — 21118 Kajžar Matija 37, 500. — spr. 3. oktobra 1915.

K dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., 21119 Glavan Josip 16, 1000. — 21120 Prus Alojzij 16, 1000. — 21121 Franciškevič Josip 29, 1000, spr. 3. oktobra 1915.

K dr. sv. Družine 5, La Salle, Ill., 21122 Železski Ivan 40, 1000, spr. 3. oktobra 1915.

K dr. sv. Barbare 24, Blocton, Ala., 21123 Sinuk Franc 39, 1000, spr. 17. oktobra 1915.

K dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 21124 Debeve Alojz 22, 500. — 21125 Debeve Franc 33, 500. — 21126 Mlakar Jožef 22, 500, spr. 2. oktobra 1915.

K dr. Marije Device 33, Pittsburg, Pa., 21127 Dekanič Pavel 27, 1000. — 21128 Reven Valentin 25, 1000, spr. 3. oktobra 1915.

K dr. sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Kans., 21129 Kure Ivan 41, 250, spr. 3. oktobra 1915.

K dr. sv. Jožefa 53, Waukegan, Ill., 21130 Kržišnik Franc 26, 1000, spr. 10. oktobra 1915.

K dr. Vit. sv. Mihaela 61, Youngstown, O., 21131 Andračič Jožef 26, 1000. — 21132 Lukačič Mijo 23, 1000. — 21133 Kovačič Josip 37, 1000. — 21134 Brigljevič Franc 23, 1000. — 21135 Tankovič Štefan 21, 1000. — 21136 Botički Jurij 31, 1000, spr. 10. oktobra 1915.

K dr. Mar. Sed. Žalosti 84, Trimountain, Mich., 21137 Kinkela Franc 43, 1000, spr. 30. sept. 1915.

K dr. sv. Petra in Pavla 89, Etna, Pa., 21138 Jakopec Josip, 500. — 21139 Stanič Blaž 39, 1000. — 21140 Vajdič Jurij 21, 1000. — 21141 Miletič Imbro 40, 1000. — 21142 Miketič Alojzij 21, 500. — 21143 Sagut Anton 23, 500. — 21144 Ribič Nikola 29, 500. — 21145 Erdeljač Ivan 24, 1000. — 21146 Slivac Milan 37, 500. — 21147 Skvorč Janko 23, 500. — 21148 Jakopec Ludvik 19, 500, spr. 3. oktobra 1915.

K dr. Frid. Baraga 93, Chisholm, Minn., 21149 Košir Alojzij 27, 1000, spr. 10. oktobra 1915.

K dr. sv. Cirila in Metoda 135, Gilbert, Minn., 21150 Stritar Franc, 1000, spr. 1. oktobra 1915.

K dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., 21151 Ninkovič Ivan 24, 1000. — 21152 Matanovič Jurij 22, 1000. — 21153 Skrbina Josip 24, 1000, spr. 29. sept. 1915.

K dr. sv. Jeronima 153, Canonsburg, Pa., 21154 Kočevar Jurij 19, 1000, spr. 9. oktobra 1915.

K dr. sv. Cirila in Metoda 90, So. Omaha, Nebr., 21155 Vivoda Matija 29, 1000, spr. 17. oktobra 1915.

K dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., 21156 Kambiš Ivan 22, 500, spr. 17. okt. 1915.

PRISTOPILO ČLANICE

K dr. Vit. sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio, 7513 Radočič Marta 33, 1000, spr. 3. oktobra 1915.

K dr. sv. Jan. Evang. 65, Milwaukee, Wis., 7514 Beve Terezija 42, 1000, spr. 10. oktobra 1915.

K dr. Marije Pomagaj 78, Chicago, Ill., 7515 Vukšinič Franca 39, 500. — 7516 Potočnik Alojzija 26, 500, spr. 17. oktobra 1915.

K dr. sv. Sreca Marije 86, Rocksprings, Wyo., 7517 Perkovič Veronika 20, 1000. — 7518 Plemel Katarina 28, 1000, spr. 12. oktobra 1915.

K dr. sv. Petra in Pavla 91, Rankin, Pa., 7519 Bradica Marija 20, 1000, spr. 10. oktobra 1915.

K dr. sv. Barbare 92, Pittsburg, Pa., 7520 Malinič Barbara 20, 1000, spr. 1. oktobra 1915.

K dr. sv. Ane 127, Waukegan, Ill., 7521 Belec Rozi 22, 1000. — 7522 Stupar Ana 37, 1000 spr. 26. sept. 1915.

K dr. sv. Cirila in Metoda 90, So. Omaha, Nebr., 7523 Vivoda Margeta 23, 1000, spr. 17. oktobra 1915.

K dr. sv. Ane 123 Bridgeport, Ohio, 7524 Sterk Terezija 48, 250, spr. 17. oktobra 1915.

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI

K dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 5460 Bajt Johan 29, 500. 2. okt. 1915.

K dr. sv. Frančiška 29, Joliet, Ill., 1475 Juričič Gregor 34, 1000. 30. sept. 1915.

K dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., 8930 Simonič Josip V. 31, 1000. — 5944 Simonič Josip 38, 1000. 30. sept. 1915.

K dr. sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., 9089 Habjan Josip 29, 1000. 10. okt. 1915.

K dr. sv. Cir. in Metoda 59, Eveleth, Minn., 15214 Herš Andrej 42, 1000. 10. okt. 1915.

SUSPENDOVANA ČLANICA ZOPET SPREJETA

K dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 4381 Bajt Mary 34, 500. 2. okt. 1915.

SUSPENDOVANI ČLANI

Od dr. sv. Družine 5, La Salle, Ill., 11881 Gnidovec Alojzij 20, 1000. — 19229 Omahan Franc 27, 1000. 11. okt. 1915.

Od dr. Mar. Device 33, Pittsburgh, Pa., 15582 Bašič Tomaž 18, 1000. — 20210 Mavročič Karol 19, 1000. 6. okt. 1915.

Od dr. sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., 20763 Draganjac Marko 20, 1000. 10. okt. 1915.

Od dr. sv. Jožefa 57, Brooklyn, N. Y., 15492 Ogrine Peter 20, 500. 19. okt. 1915.

Od dr. sv. Frančiška 66, Cleveland, Ohio, 18442 Smajdak Jožef 21, 1000. — 18851 Barle Johan 27, 1000. 3. okt. 1915.

Od dr. Mar. Sed. Žalosti 84, Trimountain, Mich., 7887 Herlevič Frederik 34, 1000. 28. sept. 1915.

Od dr. sv. Ant. Pad. 87, Joliet, Ill., 10321 Novak Anton 19, 500, susp. 26. avg. 1915 in 18757 Cvetkovič Josip 18, susp. 27. sept. 1915.

Od dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 13720 Štucin Ivan 31, 500. 17. okt. 1915.

Od dr. sv. Jurija 100, Sunnyside, Utah, 16129 Gustin Anton 22, 1000. — 17421 Konda Anton 24, 1000. 28. sept. 1915.

Od dr. sv. Jožefa 103, Milwaukee, Wis., 19942 Južna Ivan 21, 1000. — 18984 Šurla Franc 24, 500. 18. okt. 1915.

Od dr. sv. Družine 136, Willard, Wis., 20462 Marn Jakob 21, 500. 2. okt. 1915.

Od dr. sv. Barbare 68, Irwin, Pa., 5832 Ribič Ivan 33, 100. 21. okt. 1915.

Od dr. sv. Pavla 118, Little Falls, N. Y., 18358 Slabe Lovrenč 29, 1000. 17. okt. 1915.

SUSPENDOVANE ČLANICE

Od dr. Mar. Pomagaj 78, Chicago, Ill., 2113 Lavtar Helena 39, 1000. 18. okt. 1915.

Od dr. sv. Sreca Marije 86, Rock Springs, Wyo., 5125 Kofal Rozalija 22, 1000. 10. okt. 1915.

Od dr. sv. Barbare 92, Pittsburgh, Pa., 5506 Popovič Tina 16, 1000. 19. okt. 1915.

Od dr. sv. Sreca Marije 111, Barberton, Ohio, 5520 Kirn Antonija 27, 500. 13. okt. 1915.

PRESTOPILI ČLANI

Od dr. sv. Jan. Krstn. 14, Butte, Mont., k dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., 13384 Standohar Ivan 20, 1000 10. okt. 1915.

Od dr. sv. Sreca Jezusovega 54, Chisholm, Minn., k dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., 16082 Pavlinič Nikola 20 1000 10. okt. 1915.

Od dr. sv. Ant. Pad., 72, Ely, Minn., k dr. sv. Cir. in Metoda 4, Tower, Minn., 10081 Erčul Anton 23, 1000. 14. okt. 1915.

Od dr. Vit. sv. Martina 75, La Salle, Ill., k dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 19503 Novak Ivan 23, 1000. 2. okt. 1915.

Od dr. sv. Mar. Rož. Venca 131, Aurora, Ill., k dr. sv. Jožefa 16, Virginia, Minn., 18662 Ambrožič Franc 29, 1000. 10. okt. 1915.

Od dr. sv. Družine 136, Willard, Wis., k dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., 12752 Vesel Franc 20, 1000. 10. okt. 1915.

Od dr. sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn., k dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 20155 Berk Ant. Rev. 35, 1000. 2. okt. 1915.

Od dr. Mar. Majnika 154, Peoria, Ill., k dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., 20468 Beber Ivan 23, 1000. 3. okt. 1915.

Od dr. Mar. Majnika 154, Peoria, Ill., k dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill. 20558 Kočevar Ivan 28, 1000. 3. okt. 1915.

Od dr. sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill., k dr. sv. Jožefa 112, Ely, Minn., 20029 Huč Anton 28, 500. 19. okt. 1915.

IZLOČENI ČLANI

Od dr. sv. Jožefa 21, Federal, Pa., 1234 Cadež Jakob 23, 1000. 10. okt. 1915.

Od dr. sv. Jurija 142, Lansford, Pa., 19948 Terihaj Miha 36, 1000. 12. okt. 1915.

IZLOČENA ČLANICA

Od dr. sv. Jožefa 21, Federal, Pa., 872 Cadež Elizabeta 21, 500, 10. oktobra 1915.

ODSTOPILA ČLANICA

Od dr. sv. Sreca Marije 86, Rock Springs, Wyo., 4880 Kos Marija 25, 1000, 10. oktobra 1915.

ČLANICA ZVIŠALA ZAVAROVALNINO \$500 NA \$1000.

Pri dr. Vit. sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio, 2255 Cvetetič Marija 35, zviš. 20. oktobra 1915.

ZNIŽAL ZAVAROVALNINO \$1000 NA \$500.

Pri dr. sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., 17211 Perkovič Josip 44, zniž. 18. okt. 1915.

ČLANICA ZNIŽALA ZAVAROVALNINO \$1000 NA \$500.

Pri dr. Marije Pomagaj 78, Chicago, Ill., 5911 Černoff Marija 24, zniž. 17. okt. 1915.

Josip Zalar, gl. tajnik K. S. K. J.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

Večkrat se pripetijo, da nam pošiljajo naročniki premembo svojih naslovov kar sami, ali naravnost, brez da bi pri tem tudi obvestili tajnika svojega krajevnega društva. Radi tega bi bilo želeli, da se vse premembe naslovov naznanijo edino krajevnim društvom; društvo bo potem že skrbelo, da pride ta premba tudi v naš urad. Uporabljati je pri tem tozadevne dopisnice.

Pri vsaki premembi je treba označiti, če je član nov ali star, št. društva in njegov stari naslov.

Rev. Anton Sojarju

k desetletnici pastirovanja
pri slovenski cerkvi sv. Štefana v Chicagu, Ill.

Vdahnostno poklonila slovenska dekleta te fare.

Odevele so na vrtu rože krasne,
Pomladi in poletja hčerke mile;
In ptice so odšle odtod, — utihnile
Čarobne njih so melodije glasne.

Na polju kmetič koplje in pospravlja
Pridefke vse, — sadove dela, truda,
Kar dala mu jih letos spet je gruda;
Saj delal je marljivo kakor mravlja.

V Vinogradu Gospoda marsikteri
Služabnik božji koplje, orje tudi.
Pastir duhovni se za čredo trudi,
Spodbuja k upu nas, ljubezni, veri.

Tako, gospod častiti, desetletje
Je Vašega že tu pastirovanja! —
Deseto jesen Bog že delovanja
Spremenil zdaj je v sad Vam trino cvetjel!

Čestitke te so naše, — želja vneta,
Čestitke Vam prevdane in iskrene,
Kot cela fara misli te je ene:
Ohrani Bog Vas tu še mnoga leta!

Razne stvari.

POMENLJIVA ANEKDOTA O DIPLOMATU THUGUTU.

Za časa Marije Terezije in Jožefa II. je vodil diplomat Thugut turške zadeve. Z izrednimi diplomatičnimi vrlinami, s priljubljenostjo pri Turkih, je Avstriji silno koristil. Omenimo le, da je bila njegova zasluga, da se je izvršila aneksija Bukovine l. 1775. (popolnoma 12. maja 1776.) na tako miren, srečen način, ki ni imel za Avstrijo nikakih sitnosti. Thugut je tako uspešno deloval v tej zadevi pri portu, da je ta rada privolila v aneksijo in izjavila, naj se ji to šteje v znak visokega spoštovanja do cesarice in cesarja. Iz prijaznosti, ki naj vlada med sosedu, odstopi Avstriji rada toliko sveta, kolikor ga Avstrija potrebuje za boljše zvezo s Turčijo. O izredni bistroumnosti in prebrisanosti Thugutovi nam priča naslednji dogodek: Po cesarjevem naročilu je moral iti nekdo v Varšavo h kralju Stanislawu Poniatovskemu; možu, ki je s svojo poljsko kraljestvo. Ob uri, ki mu je bila določena za avdienco pri kralju, pride Thugut v sprejemno sobo. Tu zapazi moža, ki je sedel gravitativno v sredi mnogobrojnih poljskih zlahtičev, ki so ga obdajali od vseh strani s največjo spoštljivostjo. Misleč, da je ta mož poljski kralj, ga poslane primerno nagovori. In mogočec ga res mirno in oblastno posluša. Slednjič Thuguta nekdo opozori, da je mož, ki ga ima za kralja, Rus Stackelberg. (Kdor pozna poljsko in rusko zgodovino za časa Stanislaw Poniatovskega in ruske cesarice Katarine II., bo vedel, kaj znači ime Stackelberg.) V Avstriju je zavrelo. Zvečer so igrali kralj, Thugut in Stackelberg. Thugut vrže karto in vzklizne: "Kralj!" "Motite se," ga zavrne ona dva, "to je le navadni fant." Avstrijec se udari na čelo, kakor bi se bil v resnici zmotil, in pravi, obrnjen h kralju: "Sire, oprostite, že v drugo se mi je danes to primerilo, da sem imel navadnega poba za kralja." Oholi Rus se je jezno ugriznil v ustnice.

TURŠKA GEOGRAFIJA.

Iz ravno tistega časa, ko je bila rusko-turška vojna, nam poroča zgodovina sledečo zanimivost. Turkom je bilo sporočeno, da nameravajo Rusi s svojim brodomjem skozi Gibraltarsko morisko ežino v Egejsko morje. Angleži in Francozi niso delali Rusom nikakih ovir; tako je bila Rusom pot do Carigrada prosta. A Turki so se smejali temu načrtu. Prepričani so bili o neizpeljivosti tega naklepa; njihovi geografi tedaj še niso vedeli o zvezi Baltskega morja z Oceanom, pač pa je bila v tedanjih turških zemljevidih Afrika neposredno združena s Španjo.

In kako trdovratno je vztrajala norta na tem svojem stališču! Ruske ladje so krožile v turških vodah — a turška vlada se je obregnila nad Benečani, zakaj da so dovolili sovražnemu brodomju prosto pot v Srednjezemsko. Človek bi mislil, da si zgodovinarji dovoljuje šalo nad bolnim možem. A

Kako si kuhajo italijanski vojaki kavo.

Italijanski vojaki neizmerno radi pijejo kavo. Ali kako si pripraviti kavo gori kje v gorovju, kni pri roki lepega kavinskega mlinčka in ko primanjkuje vode. Vojaki dobivajo kavina zrna, vden jih zmeejo v svojo krušno vrečo, jo stisne med kolena in drobi zrna, drugi pa bje z vrečo ob skalo, ali kako je zdrobljeno. In potem ni vode, sneg treba zajeti in ga vreči v posodo, da voda zavre, potem pa precedijo to reč skozi kako cunj, katero si je ofir potegnili z noge, no, dober tek! Tako poročajo nemški listi.

Kmet Elija.

Spisal Felicitjan.

I.

Iz skednja je stopil kmet Elija, pogledal je proti nebu, šel čez dvorišče in mislil:

"Deset mernikov sem sejal kot Brtačev, gnojil sem in oral, ni mi pobila toča, toda pripeljal je Brtačev tri voze snopov, tri polne voze, jaz le enega in tisto malo, ki leži še na njivi ... Čudno je to, čudno ..."

Upognila so se mu kolena, o-mahnile roke, in glava se mu je globoko povesila.

Dvignil je počasi pogled in videl je domačo streho. Rodil se je in živel pod njo; imel jo je še uje-gov oče, ded in dedov dedja.

"Ni velika naša hiša," je pomislil Elija, "sosed ima večjo in lepša je, tudi trdna je bolj ..."

Začul se je ropot od sosedove hiše. Kakor da bi škripala kole-sa, kakor bi se napejvali konji, da potegnejo voz, naložen do vrha in čez mero.

Elija se je skrčil mezinec na roki in stisnil so se zobje.

"Spravljajo v žitnice ..."

Mana, njegova žena, se je vrnila od sosed. Stopila je v hišo in mu sledila s pogledi, ki so bili radovedni in polni mržnje. Močna ženska je bila in ne brez lepote. Njeno lice je razbrazdal čas, ali o-stala je na njem zdrava rdečica.

Elija je zagledal svojo ženo in strepetal je po vsem životu; obšlo ga je neprijetno.

Mana se je zasmejala. Začutila je, kakor že večkrat, stud in tajno sovraštvo do moža, ki mu je ob-ljubila večno zvestobo.

"Slišiš?" je dejala. "Brtačev je pripeljal tri voze. Vozil je s ti-stima rdečima, lepa sta, močna in debela, kakor jih je male ..."

Elija se je ozrl. Slišal ni besedi, toda razumel je misel:

"Tri voze in vozil je s tistima rdečima, dve leti sta stara ..."

Nakremžil se mu je obraz, ka-kor bi hotel zajokati in zarolnel je:

"Molči, stara! Nehaj!"

Ali že tisti hip mu je bilo žal; zlezal je v dve gubi in obmolknil. Žena je namrdnila ustnice.

"Dedec sitni in neumni ..."

Rekla je in se prestrašila besedi. Molčala sta oba; Mana je šla v kuhinjo, Elija je stopil v izbo. V hiši na mizi se je kadilo iz skled. Trije otroci so že sedeli na klopi in poželjive ter lačne so jim bile oči. Ded je strkalvi pipe na tla; z očmi je lovil žlico, ki mu je porinila suha. Hlapec Anza je imel obe lakti uprti ob mizo in brado ob dlani. Mlad je bil in orjak. Elija je sedel trdo na klopi, da so zaškripale deske. Spustil je trdo roko na mizo in prijel za žli-co. Nemo je naredil križ in za-mahnil ženi:

"Moli!"

Žena je molila in zajeli so.

Govorili niso ničesar, tudi otro-djega krika ni bilo. Mana se je ozrla v hlapec. Anza je povzdignil oči in pogledi so se srečali; te-daj se je zazdelo obema, da je Elija dvignil glavo. Nerodno je bilo hlapec in kri mu je silila v lica. Potegnil je s prsti po laseh in po obrazu ter izpregovoril:

"Brtačev je našel za tri voze ..."

Elija je temno pogledal.

"Kaj nam mar, kaj Brtačev ...!"

je siknil skozi zobe in ni izgovoril do konca. Položil je žlico na mizo in vstal; v veži je zajel s korcem vode in pil z žejnimi požirki.

2.

Švitlo se je in tišina je vladala še povsod; ko se je vzdignil kmet Elija iz sena in stopil na dvorišče. Pomencal si je oči in postal; za-do-voljno je ogledoval nebo, kajti kazal se je lep dan. Šel je klicat hlapec in ženo.

"Anza, na noge, dan je!"

Anza je vstal in zaspane so bi-le njegove oči.

"Mana, pokonci! Stopi, da sku-haš; solnce gre že čez hrib ..."

Mana je vstala, nevolja se ji je brala na licu in tihe besede:

"Še v noči sitnari ..."

Elija se je čutil krepkega in mladega in bil je vesel. V hlev je šel krmit živino in lepo ji je govoril. Zaokrožila so se mu u-sta na smeh, kajti živina je bila lepo rejena. Hitreje se je zasukal, nametal je v jašji sena siv-sem in nastal liskam. Nad do-mom se je kadilo, v kuhinji je ži-vahno vrelo in kipel v loncih. Plamen na ognjišču je plapolal vi-

soko pod obok, ki je bil kakor s črnim šametom prevlečen; skozi malo lino je silil dan. Mana je se-dela na niski stolici, ob vratih je stonel hlapec Anza, narahlo upog-njen. Oči so se mu zagreble v pla-men in molčala sta oba.

Začulo so se stopinje Elije in zdramila sta se. Elija je godrnjal, kajti palila ga je jeza.

"Vse sam, vse le sam ... Anza! Kje pa si? Napreži! Mana, zas-uči se!"

"Ah, čarovnije ne znam ..."

Moj Bog!"

Vzdignilo se je solnce izza hri-bov in razpršile so se meglice. Ro-dil se je dan, kakor jih je malo. Golobli so se spustili iz golobnja-kov, krožili so nad streho, da se je svetila njih srebrna perot.

Pred vežo na dvorišču sta stala vola, ki ju je hlapec Anza napre-gal. Elija je stopil iz veže, žena je prišla za njim in se zagledala v jutranje nebo.

"Srečno hodita!"

Elija je zamahnil s roko, sedel je na voz in hlapec mu je prisedel.

"Sveti križ božji ..."

je mrmral Elija.

Mana je stala še dolgo na pra-gu in strmela za njima, da je izgi-nil voz za lesa. V očeh ji je ob-visela sosedova čečnja. Med zele-njem je žarelo rdeče cvetje, kakor bi viseli rdeči grozdi in se spenjali po vejah.

"Moj Bog, kako se vara člo-veki ... Samo orumenelo listje v solneu, drugega nič ... Moj Bog, kako si star, Elija!"

Vrnila se je v kuhinjo, razbr-skala je pepel in žerjavico in pristala za družino ...

Poldne je bilo. Mana je stala na pragu, najmlajši otrok jo je držal za krilo in kričal. Elija in hlapec se ni bilo od nikoder. Mani so zaplamtele oči in togota ji je ža-rela iz njih.

Obedovali so brez gospodarja in brez hlapec.

Solnce se je začelo večati in rdečiti, dokler ni utonilo za gri-čem. Od severa je zavel blagode-jon hlad. Nedaleč od doma je ro-mal po klancu kmet Elija sam; ne hlapec, ne voza ni bilo z njim. Bil je bled kakor zid in ustne so mu bile kakor domače platno. Stopal je razoglav, tresle so se mu roke in noge, tresel se mu je ves život in redki lasje so mu bili razmrše-ni. Dospel je vrh klanca in raz-grnil se je dol pred njim. Na po-lju je dehtela detelja, dehtela je ajda, zibala se je pšenica, mrmra-la je rž. V večernem mraku je videl domače lipe, svoj dom. Pos-pešil je korak. Mali Tonček se je igral na dvorišču in ga je videl.

"Atelj, atelj ...!"

Prileteli so vsi na prag.

Tedaj je Elija zavel na dvori-šče.

"Moj Bog, kje pa hodiš?"

Elija je gledal v tla kakor ob-sojenec.

"Kje je pa Anza?"

Elija je premeril svojo ženo in izpregovoril s mirnim glasom:

"Pride."

"In voli in voz?" je vprašala žena.

Zatrepetal je.

"Vola? — Ubita!"

"Jezus, Marija!" je viknila Mana in najmlajši otrok je zajo-kal.

Elija se je zayedel. Kakor da se je prebudil iz sanj, izpregovo-ri:

"Splašila se je žival. Peljala sva z Anzo po Strmecu; voz je bil naložen, težak ... takrat se je splašila žival ... Skočim na stran. Anza na drugo ... Šlo je po klan-cu ... ! Hitreje, vedno hitreje ... spustim se v tek ... postojim ... zdaj, zdaj ... izgimilo je vse. Trde so mi postale noge, temno je bilo okrog mene ... S travnikov so prihitieli ljudje. V globočini pod Strmecom je ležalo vse razbi-to, žito razmetano. Tulil je vol, ves je bil polomljen ..."

Mana je zajokala.

"Kje je Anza?"

"Živ in zdrav je ter še pride."

Elija je pripovedoval:

"Na meji je sedel Brtačev in me gledal ... Ubil bi ga bil ta-krat, tako mi je bilo. 'Kaj pa ho-češ?' zakričim. 'Nič,' odgovori. Videl sem, kako mu je šlo na smeh ... privoščil mi je ... o seveda, privoščil ... Slišal sem, ko je rekel: 'Prst božji' ..."

Žalosten večer je bil. Elija je legel na jaso pod češnjo in se za-topil v težke sanje. Pri sosedu j-trkal berač; platneno malho je i-mel čez glavo, sive lase in sive o-či ... Odpri se so vrata, Brtač

in njegova žena sta se začudila:

"Ti, Elija!"

Spel se je pokonci; počiti je ho-telo nekaj v njem. Na ušesa mu je donel smeh: "Ti, Elija!" In slišal je vse, kako škripajo težki kolese, kako ječe osi, slišal je po-kanje biča in vesel glas ...

Razprostrl je svoje žilave in ko-ščne roke proti sosedovi hiši njegov obraz je bil grozeč, oči di-vje in strašne ...

3.

Na nebu so se koplili črni obla-ki, pripravljalo se je na nevihto. Kadar se je prikazala luma iza oblakov, so vstale po vsem nebu orjaške črne pošasti in njih groza je segala od nebes do zemlje.

Elija je ležal nepremično na svezem senu in strmel v nebo. Poč-njim je težko dihala goved, okol-njega je vonjala planinska paša.

Završalo je nekaj, zbudilo se je listje, zavel je veter od nekd in zaječal je globoko ob oglu. Elija je pomislil:

"Dež bo."

Mrazilo ga je. Z obema rokama je posegel po senu, da bi se zaka-pal vanj. Zastala mu je sapa, ka-kor bi se nekdo plazil, se mu je zdelo. Minuto je napeto poslušal; vse je bilo tiho. Odel se je s se-eno in bilo mu je prijetno. Za-vršalo je drugič in tretjič, kmalu je tulil vihar med vejami in ob slemenu; slišal je, kako so pada-la jabolka z drevja.

"Vse sadje mi otrese," si je mi-slil.

Zadremal je.

Sedela sta pri peči, on in Mana. Molčala sta, na mizi je brlela luč; plamen je trepetal, da je bilo vi-deti, kakor bi lizala senca po ste-ni.

"Ali slišiš?" je vprašala.

"Slišim — a kaj zato?"

Nekdo je peljal s parizarjem, težko so škripala kolese, žvižgal je bič ...

Odpri je oči.

Zabliskalo se je nad daljnimi gorami in čez dolgo je zagrmelo zategnjeno in natiho, da bi človek zaspal.

Elija je zatisnil oči.

Pust dan je bil; iz oblakov, ki so segali skoro do tal, je zapršilo. Pred njim je ležala ravnina, dolga in široka. Hrast je kipel sredi rav-nine pod visoko nebo in pod njim je sedel pastir v haljo zaviti. Pi-skal je na piščal, Elija je poslušal; bila je žalostna, žalostna pe-sem. Zazdelo se mu je, da je jesen in začudil se je: že jesen? Travnik je bil močvirjem in udiral se mu je do kolien. Počival je Elija, ni-kamor ni mogel več. Mislil je:

"Sosedova last ... njegova po-sest ... sosedova. On ima, jaz pa ne. Tako je in ni drugače ... da, on, jaz ne ..."

Mislil je Elija in pozabil spro-ti vse misli. Stal je na klancu in vo-la sta drvila v prepad. Običal mu je glas v grlu, pogledal je okoli sebe; na meji je sedel Brtačev in se smejal. Elija je vzdignil prete-čo roko ter — se zbudil.

Pod njim je sanjala živina, vi-har se je zaganjal v hišo, da se je treslo tramovje; težke kaplje so padale na opeko.

Razlil se je ogenj po vsem ne-besnem oboku. Zabliskalo se je Eli-ja, da je z dlanjo zakril oči. Stre-sla se je zemlja od groma. Spricelo ga je in zatisnil si je ušesi, da bi ne slišal.

Kakor sama je prišla misel:

"Treščilo je."

In zavpil je kakor obsedenec z močnim glasom:

"Treščilo je, udarilo je v sosa-da ..."

In v glasu njegovem je bil kro-hot in želja in strast in obup in groza; to ni bil človeški glas.

Pod njim v hlevu je zamukala goved.

Elija je bilo, da bi planil, da bi vpil, da bi se smejal; toda prema-gal se je. Vstal je počasi in se pla-zil kakor tat. Tiho je splezal po lestvi navzdol na dvorišče. Stal je na dvorišču in gledal, kdaj se no-sveti nad sosedovo streho. Četr-ure je stal in ni pričakal. Ves premočen se je zdramil in se plaš-no ozrl naokrog; zdelo se mu je, da se mu nekdo roga in jeza ga je lotila.

"Čakaj, hudič ...!"

4.

Elija je ležal tri dni in tri noči po tisti noči; četrti dan pa je vstal, šel na semenj in kupil nov nar volov. Navidez je začel stare življenje, a vresnici se je spre-menil. Postal je molčeč, privoščil je malokomu besedo. Ni se zmnil

za ženo, pogledal ni otrok, nad hlapecem ni več vpil. Večkrat je bedel na dvorišču in premišljeva-po cele ure. Mano je začelo skr-beti, da je nekoč zvečer poklicala hlapec.

"Anza, slišiš, naš kuha nekaj. Bojim se."

"E, kaj —" jo je zavrnil hla-pec in zresnilo se mu je oko ...

Elija in hlapec sta orala. Poo-blačilo se je jutrajz nebo, sive me-gle so se podile že ves dan po njem. Zemlja je bila suha, da se je kadilo iz nje.

Oba sta bila prašna in nevoljna. "Dosti za danes," je dejal Eli-ja proti večeru; prej ni bil izpre-govoril vse popoldne besede.

Hlapec je izpregal. Elija si je brisal znoj s čela; zakajšal je in pogledal hlapec prav v oči.

"Anza!" je dejal.

"Kaj?" je vprašal Anza.

"Kaj imata, ti in pa mvoja že-na?"

"Jaz in pa vaša žena?"

"No, ti ..."

Nastal je mučen molk. Čez ne-kaj časa je izpregovoril hlapec:

"Nič!" in se je obrnil v stran.

Elija se je nalahko nasmehnil.

"Anza! Jaz nisem slep ... Ženi domov!"

Hlapec je odpeljal vole. Elija se je zavrnil, segel si z roko v brado in pogled mu je splaval po ravnini. Dolgo časa je stal tak; in pokimal včas žalostno z glavo: Nenadoma se je divje zasmel.

"He, he, zahvali Brtača, da te ne spodim in ubijem! Brtača, da! Toda ... Brtač, rotil je naju isti čas ... tebi rodi njiva pšenice, meni osat ... tebi smeh, meni jok ... ti visoko, jaz niže za ped in še več ... žena me goljufa s hla-pecem ... Jaz pa pravim: 'Brtač, isti čas je naju rotil ...'"

Tako je mislil Elija in bilo mu je, da zblazni.

Postal je hladno. Objel ga je jesenski veter in napotil se je pro-ti domu. Na vasi je mukala goved, ki se je vračala s paše. Njegov dom je bil zapuščen.

"Kje je Mana?" Ustrašil se je.

Stala je pod kozolecem, in hla-pec jo je držal okoli pasu. Elija je videl, da je jokala in čul je še-petanje hlapec.

"Tako?" je mrmral. "Že dav-no se mi je zdelo. Resnica torej ... Resnica ..."

Prijel se je za čelo.

"Če je tako, potem mi pomagaj Bog!" je sklenil starec Elija in ni rekel besede več. Obrnil se je molče, stopil v hišo in prižgal luč.

5.

V žganju je hotel vtopiti Eli-ja svojo bolest in nstrast.

Na rebri, eno uro od vasi je sa-mevala lepo pobejena hišica in kmetje so romali v trumah k njej. V desnici nad vrati je bil vzgar-napis: žganjarna, in v vetru se je zibal suh smrekov vršček, zname-nje gostoljubja.

Elija jo je primahal, oprt ol-palico in s povečanim pogledom Pomišljal ni prav nič; sklonil se je in vstopil skozi nizka vrata.

"Mir vam bodi," je dejal in vr-gel kučmo na veliko zeleno peč.

"Bog daj," je donelo od vsel strani.

V prostorni izbi so bile tri muz-in nad vsako je viselo nebroj sve-tih podob in odpustkov. Ob mizal so stale dolge lesene klopi in na klopeh so sedeli kmetje. Kozarč-vo se smejali pred njimi, poln žgane pijače. Kmetje so jih nag-bali pogosto, in Elija je zvrnil pr-vega na dušek ter poklical kre-marja.

"Žganja mi prinesi! Kaj bolj šega!"

In tako so sedeli, neli in pili. Eli-ja ni bil navajen pijače, zato s-je upijanil.

Kmetje so prihajali in odhajali. Prišel je Brtačev, in ko ga je Eli-ja zapazil, je udaril z roko ob mi-zo, da je zažvenketalo.

"Zdaj mi gremo!" je zavpil na glas in se potrkal na vrši. "Zda-mi gremo!"

Kmetje so imeli majhne oči in so si mežikali. Eni so pravili: "Pi-jan je kakor žaba," in drugi s- vpraševali: "Kaj mu je?"

Med njimi je hodil kre-mar in j-točil.

Razorano je bilo polje in spu-ščali so se črni ptiči v jatah nani. Hodili so po brazdah in kljuvali zdajci so vzdignili kriki in splavali pod nebo. Tuhtam se je plazila po brazdah črna senca. Kopal je kmet z motiko in glava mu je tiš-čala v črno prst, med dolge cno-čne razore ...

Elija je hitel in ni se oziral na-zaj; pozabil je na vse, veselja in zadovoljstva je bilo polno njego-vo sree.

Etreljal za njim je šel Brtačev. Skoro rejen je bil, sivih oči in ru-menkastih vlažnih brk.

"Miha, stopi, da bo družčina!"

je dejal sam pri sebi in pospešil korak, da se je vzdignil oblak pra-hu za njim. Kmalu je dohitel Eli-ja, ki ga ni opazil. Položil mu je roko na ramo.

"Kam pa bežiš tako hitro?"

"Bežim!"

Prestrašil se je Elija in široko se mu odprle oči; zapil jih je v sosedo ter čakal. In nagnil se je volj, kakor je bila njegova nava-da.

Prestrašil se je tudi Brtačev Mi-ha.

"No, stopiva, stoniva do! so že sence ...!"

Zdramil se je Elija; solnce je bilo že blizu gričev.

"Da ti povem. Midva nimava nič opravka! Jaz svojo pot, ti pa svojo!"

"Kaj si nismo sosedje?"

"Sosedje ali ne!"

"A tako?"

"Tako!"

In Brtačev je podvojil korak, da se je dvignila megla prahu za njim.

Elija je prišel domov z razžar-jenimi očmi, da ga Mana še ni vi-dela takega. Šel je v hlev in nato v hišo. Po sobi je stopal iz kota v kot, sedel je k peči, vstal je, sto-pil k oknu in se zazrl v motne ši-pe. Sklenil je roki in kakor v mo-litvi jih je povzdignil k nebu.

Polagoma se je stemnilo; pokli-cal je ženo Mnua.

"Mana, da mi ne greš več k Br-taču!"

"Zakaj ne?"

"Ne maram ... ne trpim ..."

Elija se je zaničljivo posme-hnil.

"Mana!" je izpregovoril čez dolgo tiho in proseče. "Mana, za-kaj me goljufaš še ti?"

Zajokala je. Prižgala je svetil-ko in se strahom ozrla v moža; spreletelo jo je mrzlo. Sredi sobe je stal Elija, držal je roki ob bo-kih in se smejal.

"Brtač grize ... grize kakor pes ... Brtača udarim ..."

Jesensko solnce je opajalo zem-ljo. Puhtelo je iz njiv, spal je tra-vnik, počival je gozd.

Elija je hodil po polju in mirno mu je bilo v duši. Postaral se je za leta; hodil je kakor siv starček in tresla se mu je roka.

"Oče naš, ki si v nebesih ..."

Prestal je; vse okoli njega je bilo tiho, da se ga je lotil strah, da se mu je ustavila noga in je za-drhtelo onemoglo telo.

"Oče nebeški! ... Kaj sem stor-il?"

Plah pogled je šinil prek seno-žeti. Elija ni verjel lastnemu gla-su, ter tak še ni bil nikoli.

V POJASNILO.

Ker nismo dobili še cele štiri tedne iz Ljubljane kakšnega slovenskega lista, ne moremo za danes na tej strani ustreči cenjenim čitateljem s zadnjimi novicami iz stare domovine. S starimi novicami, ki so bile po nekaterih drugih listih priobčene že po dva in celo po trikrat, pa nečemo čitateljev nadlegovati.

Uredništvo.

Italijanski vjetniki na ljubljanskem gradu.

Vojni poročevalci, ki so te dni obiskovali primorsko fronto, so se ustavili tudi v Ljubljani, da si ogledajo najnovejšo posebnost našega mesta — taborišče italijanskih vjetnikov. Ljubljana je za naše vjetnike južne sode le prva stacija, tu se jim nudi takorekoč le prvi odhiti, kar je zdravega, odide po petdnevni karanteni naprej. Le ranjenci ostanejo, dokler niso izlečeni.

Zbirališče za italijanske vjetnike je naš častljivi Grad. Vojni poročevalci pravijo, da se jim zdi na Gradu vse jako primerno urejeno ter občudujejo lepoto razgleda, snažnost prostorov, udobnost obširnega dvorišča. Tudi marsikateri Ljubljčan bi se zažudil, ko bi smel danes ogledati notranjost starodavne stavbe. To ni več naš stari Grad s svojimi temnimi hodniki, s svojimi od starosti ogledanimi kotički; vsi znaki propadanja so izginili. Vse je prenovljeno, čedno in snažno se belijo sobe in hodniki, marsikatera stvar je postavljena drugače — toda povsod se ozira na tebe nepoplačeno starinsko lice častljivega znamenja naše bele Ljubljane.

Povsodi je poznati sledove skrbne roke in za umetnost vnetega srca. Ne izdamo nikake tajnosti, ako povemo, da so vsa ta dela na Gradu zasluga grajskega poveljnika majorja Kerna; ki je skoraj brez vsakih sredstev (z malo podporo občine) izvršil prav na tistem velezaslužno delo. Za vojne vjetnike, ki pride iz strelskega jarka, je ljubljansko taborišče pravecati hotel. Snažnost, vojaškim razmeram primerna udobnost, in oskrba — vse mu dokazuje, da se naša uprava čim najpazljivejše zaveda mednarodnih načel, ki urejajo postopanje s vojnimi vjetniki, onih naših, ki jih naši sovražniki tako radi tepajo...

Častniki in vojniki skoraj vseh italijanskih polkov so že gostovali na našem Gradu. Skoraj vsak dan se odprejo dobro zastražena grajska vrata novemu krdelu v enolčnih rjavozelenosivih uniformah. Mali ljudje so to, med katerimi se telesno odlikujejo iz cele Italije izbrani bersaljeri s svojimi čudnimi, prav nevojaškimi perjamami, in alpinci, ki se rekrutirajo iz planinskih krajev. Večina vjetnikov pripada seveda infantriji, mnogo je bilo med njimi zlasti v prvem času finančarjev in celo eden pilot, ki je moral pri Gorici zapustiti zračne višave, je že bil med njimi. Tudi častnike vseh stopenj od podpolkovnika do rezervnega poročnika so naši vojniki že gostili na Gradu.

Vsako novo krdelo dobi novo pobeljeno, snažno sobo, ima prilično, da se očisti in v miru prebije petdnevno predpisano karanteno. Ranjenci (med njimi je tudi dokaj težkih) pridejo seveda takoj v bolniške sobe, ki so higijenično urejene in kjer je poskrbljeno za izdatno pomoč. Našemu zdravniku sta prideljena dva vjetnika italijanskega lečnika, eden Rimljan, polkovni zdravnik, drugi kirurg iz Napolja, rezervni primotenente. Strogo po vojaško je urejeno življenje na Gradu. Moštvo je nastanjeno v velikih sobah nekdanje kaznilnice, v katerih vsaki je "poveljnik" marescealo (štabni narednik), ki je odgovoren za mir in red. Častniki imajo po 3 do 4 akupaj svoje sobe.

Precej zgodaj jutraj morajo biti vse postelje v redu in ko pregledajo naši častniki sobe in dvorane, stoji na poziv "Atento" italijanski vjetniki v strogi vojaški postituri.

Na krilu "posadke" neke sobe opazimo začuden visokega starca. Izpod čepice mu silijo redki beli lasje, po prsih mu valovi dolga krasna siva brada, orlovski nos, živahne oči — kako pride

ta starček v uniformo laškega caporala? Njegovi tovariši so takoj pripravljene obširno razložiti njegovo biografijo. 67 let je star, nosil je kot mladenič rdečo Garibaldijevo smajo in ko so po Italiji naznanjali, da čakajo neodrešena Gorica, Trst, Dalmacija nestrpno na svoje osvoboditelje, se je odločil, da ponese tudi on staro Garibaldijevo zastavo v provinco Giulio. Siromak. Še le prepozno je uvidel, kako so ga varali oni, ki so pripovedovali, da bo ofenziva italijanske armade triumfalni pohod v neodrešene kraje. Danes premišljuje o svoji usodi, morda v ravno isti sobi, kjer je spoznal njegov brat, oče, prijatelj pred 50. leti bridkosti vojnega robstva, kajti tudi 1886. leta smo imeli na Gradu laške goste. V neki drugi sobi se nahaja prostovoljec, ki je 54 let star. Tudi ta je mislil, da mu bodo teden dni po izbruhu vojne zvonili zvonovi pri Sv. Justu. Čudno se izjemata ta dva "caporala" med ostalimi vjetniki, ki so vsi v najboljši moški dobi. Sprva so prihajali le mladi fantje do 26. let, sedaj pa se pojavljajo tudi že starejši rezervisti — najboljši dokaz, kako je vojna že ogledala italijansko vojsko. Dan vjetnikom ne mineva baš neprijetno. Kdor hoče delati, lahko nasaja lopate in dobi zato priboljšek na hrani. Sicer pa sedijo Lah i kaj radi na dvorišču na soncu, dve uri dopoldne in dve uri popoldne smejo celo na vrt, oziroma v drevored, kjer igrajo svoje priprosto narodne igre. Ob 6. je apel, profesor zbere svoje ljube ter kontrolira, ali mu morda ne manjka kakšna "draga glava." Ob 9. mora biti vse v posteljah. Luči ugasnejo in na Gradu zavladajo nočni mir.

Le v sobah, kjer leže ranjenci, je svetlo. Tam vršijo samaritansko službo trije vjeti podčastniki, katerih skrbno obriti obrazi in tonzuri na glavi nam povedo, da so duhovniki. Dva sta kapucina, eden je dominikanec-prostovoljec. Vsi trije imajo dovoljenje, da berejo v grajski kapelici mašo in ljubljanski ordinarijat je vsakega nakazal po 35 mašnih štipendij — da bi ne bilo zastoj. V bolniški sobi leži tudi siromak, ki se bo naših sanitancev in zdravnikov pač do groba z vročo hvaležnostjo spominjal. Trinajst dni je ležal na Krnu v nekem gozdišču s prestreljeno nogo in prestreljenimi prsi, zamažan je klical na pomoč. Glad in žejo je preganjal z borovnicami, jedel je koreninice, vsak večer je obupal, vsako jutro je zatlela v njem zopet iskra nove nade. In res, oddelek naših sanitancev se je nekega dne približal skritemu gozdnatemu kotičku, čul slabotne kliče ter hitel ranjenemu sovražniku pomagat.

Naši zdravniki so ga skrbno obvezali in na Gradu se mu polagoma vrača zdravje. Suh in blede je še kakor smrt, toda okrevanje bo. Piše se za Busicha, prvo slovensko ime, ki se je pojavilo v seznamu italijanskih vjetnikov. Slovensko ime, toda italijansko čustvovanje, italijanska govornica; ubogi Busich je trd Italijan in jezik njegovih pradedov mu je tuj. Med njegovimi tovariši pa jih je nekaj, ki govorijo slovensko; eden je hodil v lepih mirnih časih po naših krajih od sela do sela, od mesta do mesta ter brusil škarje. Morda je bil kedaj tudi že v Ljubljani, ter se oziral v Grad, o katerem ni slutil, da postane njegova prva stacija na potu v vojno robstvo. Mnogi italijanski vojniki govorijo nemško — naučili so se nemščine kot delavci v alpskih in renskih deželah.

Vjeti italijanski častniki po večini nemško sploh ne razumejo, pač pa govori vsak francosko in mnogi tudi angleško. Pravijo, da se od izbruha svetovne vojne sem pripravljali Italijani na svoje verolomstvo tudi s pridnim učenjem slovensčine in hrvaščine, da bi mogli občevariti s prebivalstvom okupiranega ozemlja. Dosedaj pa še te prilike niso mnogo imeli.

Hrano imajo vojniki vjetniki isto kakor naši vojniki. Marsikateri nač pogreša svoje ljube makarone...

Pred par dnevi smo videli na kolodvoru značilen prizor. Oddelek ruskih vjetnikov je stal tam, da odide na neko delo. V tem hipu je prišel vlak s italijanskimi vjetniki. Rusi so se spogledovali in škodoželjno muzali "Italijanci!" Lah i pa so radovedno in srmežljivo obenem zrl i na svoje zavetnike. Morda je bilo to prvo srečanje ruskih in italijanskih zavetniških čet na avstrijskih tleh. Kako povsem drugačno, kakor so računali ententni hujšakci, ki so videli v svojih sanjah, kako se srečujeta tam nekje pri Dunaju italijanska in ruska armada! Ironija usode.

Varčevanje z zalogami moke.

Praktični migljaji. Med najvažnejše gospodarske naloge v času vojne spada, da se kolikor moči varčuje z zalogami moke. Zaloge, ki so no razpolaganje, bodo le tedaj zadostovale naši potrebi, če jih pridobimo, ako se kolikor moči omeji porabljanje moke. To se lahko doseže: 1. Ako se namesto doslej nemešano porabljanje pšenične ali ržene moke porablja zmesi teh mok z drugimi moki. V gospodarstvu naj se ne porablja več nemešana pšenična ali ržena moka! Do polovice naj se primešajo nadomestne moke. Mešana moka se dajo porabljanje skoraj tako kakor nemešana in brez vsake izpremembe običajnih kuharskih receptov. Vendar se ne priporoča delati testa za povitice (gibanice) zaradi manj ugodne kakovosti lepiva zmesne moke. 2. Ako se porablja za pripravo jedil namesto kakor doslej pšenična in ržena moka le še druge moke, kakor na primer koruzna moka, ječmenova moka, krompirjeva moka itd. Ječmenova moka je nemešana prav dobra za narejanje takozvanega "prežganja," za "podmetanje" in za "paniranje;" nobena druga moka naj se v bodoče ne porablja za to. Pa tudi cela vrsta samostojnih jedi se lahko brez primesi pšenične ali ržene moke pripravljajo iz te moke — ki ima največ beljakovine in je najrednejša med vsemi, — na primer žganci, kuminova juha, testo za kapače in pražene žgance, močnati pončič in druge. Kuhano testo iz ječmenove moke se mora dalje časa kuhati nego testo iz pšenične moke. Ako se porablja ječmenova nadomestna moka za drožno testo, se mora pričakovati ugoden uspeh le, ako testo počasi vzhaja. Koruzni moki in koruznemu zdrobu se doslej, kljub njihovu dobremu okusu in njune velike redilne vrednosti, vobče še ni posvečala tista pozornost, ki jo zaslužujeta. Izvrstno pripravna sta za paniranje, za napravljjanje polente, priloge k mesnatim jedem z omakami, nadalje za pripravljjanje ne sladkih močnatih jedi, kakor tudi za sladke jedi. Ako se hoče zakriti okus po koruzi, zadošča, če se primeša nekaj kapljice rumo. Drožene jedi iz koruzne moke potrebujejo dalje časa za vzhajanje nego jedi iz pšenične moke. Rižev zdrob je prav dobro nadomestilo za pšenični zdrob, posebno za finejšo sladke in močnate jedi ter za fino biskvitno testo in pogače, ki se zrahljajo s snežom ali s praškom za peklo. Za droženo testo je poraben le zmešan s pšenično ali rženo moko. Z zalogami moke se nadalje varčuje: 3. Ako se prinašajo na mizo bolj pogosto nego doslej jedi, za katere sploh ni treba moke ali vsaj le prav malo. Med te jedi spadajo zelenjavne juhe po švicarskem načinu (brez prežganja), ki se v vojnih časih tembolj priporočajo, ker se naj omeji tudi porabljanje govedine, kolikor se da mlečne juhe, vse krompirjeve jedi in jedila iz krompirjevega testa, večina zelenjav, vse rižnate jedi, rižve juhe, parjen riž, riž z gobami rižot, rižve meso, nadalje riž narasek, jabolčni riž, mrzel riž in mnogo drugih jedi iz riževega zdroba. Zelo se priporoča pripravljjanje silno redilnih juh, kaš, mlečnih jedi, naraskov in parjenih pogač (puđingov) iz ovsenih kosmov, ovsene kaše in ječmenčka, tudi iz prosene in ajdove moke. Tudi fina kuhinja naj prinaša na mizo poglavito le take sladke jedi, za katere sploh ni treba moke, kakor na primer sladke jedi iz beljakove mase, biskvita, sirove, šokoladne, mande-

ljeve, orehove, lešnikove in kostanjeve mase. Kolikor zadošča zaloge se lahko privzemajo tudi fabriško narejene močnate jedi za juho, makaronovi svalki i. dr., da se zadosti potrebi. Končno se varčuje z zalogami moke: 4. Ako se kolikor mogoče, varčno ravna s kruhom in vsemi drugimi izdelki iz moke. Kruha naj se torej ne odreže več nego se ga poje; ostanke kruha je porabljanje za pripravljjanje krušnih juh, emokov i. t. d.

Kje je angleško brodogojstvo?

"Voss. Zeitung" poroča iz Curia: Dopisnik N. Zdr. Ztg. piše iz Cappaeta:

Najvažnejši del angleškega brodogojstva, domače brodogojstvo, se mudi v bližini britanskih otokov. Prvo brodogojstvo vojnih križark pod poveljstvom viceadmirala Beattyja številnimi podrejenimi enotami ima nalogo stražiti v Severnem morju od Kanala do norveške obale. Nadzorovati mora trgovinsko plovbo, preprečevati prevažanja zabranjenega blaga in odpravljati sumljive ladje, ki se v gotovih okoliščinah tudi potopijo, v angleške luke, v prvi vrsti pa mora odvrniti vsak napad nemških ladij na angleško obalo.

Glavno brodogojstvo z velikimi bojnimi ladjami je pa v severnih obrežnih vodah Škotske, vedno pripravljeno, da na prvo znamenje prihitijo na pomoč. Njegova naloga je tudi polaganje min v sovražnih vodah. Sovražno izkrcanje se ne smatra kot popolnoma izključeno, ker grade krog Londona strelske jarko. To je previdnostna odredba kakor druga brambna dela na vseh točkah obale, ki se niso bile utrjene in bi se mogle izkrcati čete. Admirali-teta hoče uspešnost brodogojstva povečati, ker išče novih rekrutov, da zviša število mornariškega moštva od 250.000 na 300.000.

Iz Berlina se poroča te dni: Dva strojnika ameriškega parnika "Leelanow," katerega je potopil nemški podmorski čoln, Charles Wümburg in Walter Heilbronn, sta po svojem prihodu v London poročala o svojem doživljanju zastopniku "Newyorker Staatszeitung" in med drugim izjavila, da sta videla, kje se skriva večji del angleškega brodogojstva pred nemškimi podmorskimi čolni. Ko sta se peljala iz Aberdeena v Liverpool, sta se na mostu, ki vodi čez Firth of Forth, ozrla navzdol in boja videla v svoje zažudenje nič manj nego 36 velikih oklopnih ladij in veliko število vojnih ladij.

Kaj potrebuje Dreadnought?

"Lectures pour Tout" piše: Dreadnought vrste "Danton" požge vsako uro 2000 kg premoga, če vozi z brzino 11 vozlov, 19.000 kg če vozi z 20 vozli; v 115 urah izprazni svoje zaloge. Angleški in nemški dreadnoughti so oboroženi z 10 do 12.305 mm topovi; vsak top izstrelil lahko 150 strelcev.

Strelivo enega topa stane 450 tisoč frankov. Če bi vsak top ustrelil vsako minuto, bi porabil strelivo v dveh urah in pol. V bojnih časih vozi angleški dreadnought z 900 mož močno posadko 30 ton svežega mesa, 60 ton krompirja, 6 zabojev namizne soli, 300 funtov fižola, 72 zabojev biskvitov, 225 funt makaronov, 750 funtov sode, 124 steklenice popra, 76 zabojev graha, 300 funtov klobas, 500 sodov svinjske masti, 65 malih sodov margarina, 180 komadov slanice, 150 zabojev čokolade, 8 zabojev jabolk, 8 zabojev slani-

kov, 288 steklenic omake, 76 zabojev ananasa, 148 zabojev hrušk, 288 zabojev breskev, 500 funtov tapioke, 300 funtov čepelj, 8 zabojev ledvje, 8 zabojev jezikov, 6 zabojev sardin, 30 hlebov sira, 36 kuhanih gnjati, 720 svežih jajc, 500 kg čebulje, 1000 zabojev svalušča.

Prva ljubezen lomi areo, — druga jih pa popravlja.

ZA VSEBINO OGLASOV ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnštvo.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine

priporočamo

prvo in najstarejšo domačo tvrdko

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Avenue
Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastoj. — V zalogi imam še nekaj obeskov na spomin 20. letnice K. S. K. J. kot so jih prejeli delegatje zadnje konvencije. Pozlačeni in čisto zlato.

V zalogi jih imam samo jaz in nikdo drugi ne.

NE ZAKASNI.

Pridi in si oglej naše lepe
zimske obleke, suknje (Mackans)

Naše obleke so ukrojene po najnovejši modi, takozvane "Peck Victor"

V naši prodajalni dobite vse oprave, dalje obuvila za moške in dečke (šolarje)

Mi izdelujemo obleke za moške po meri.

Cene od \$15.00, \$18.00, \$20.00 in naprej.

Naše blago je vse jamčeno, ali garantirano. — Cene primerne.

Pridi in si oglej prejo našo za'ogo predno greš k tujeu. Pokaži da nisi nevoščljiv domačim trgovcem in da se držiš ges'a Svoji k svojim!

Patlogar & Thomas

133 So. Union Ave. vogal D. ceste, Pueblo, Colo.

POSKUSITE

zaboj najboljše pive

"OLD LAGER"

katere izdeluje

Citizens Brewing Co.,

v Joliet, Ill.

North Collins Street.

Both Phones: 272.

Zanesljivo pride sedaj
denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

K 100 velja sedaj samo \$15.50, K 50 samo \$7.75
s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

